

Lielākais nekomerciālais
velofestivāls Eiropa. Kuldīga.
Domā zaļi! – jau devīto reizi.

➔ 12. lpp.

Suiti virtuvē pacentušies

Cūkrāceņus ar svaigi kultu sviestu un zaļumiem, ceptu siļķi, burgeru, zupas, pildītas pankūkas, caku cakām izcakotas kūkas, sklandraušus, citus raušus un vēl dažādus gardumus viesiem galdā cēla pirmreizējs pasākums – Vienas dienas kafējnīcas suitos.

(Vairāk lasiet 3. lpp.)

Vienas dienas kafējnīca Alsungā iekārtota arī Raiņa ielā 20 Anitas Punclavas mājas pagalmā. Rīdžiniekiem Helēnai Koreņevskai, Gatim Lagzdiņam un Lailai Lagzdiņai gaileņu zupa garšojot lieliski.

Iedzīvotāji apmeklētājiem vienu dienu piedāvāja ēdienus un ar suitu tradīcijām iepazīstināja 16 mājas kafējnīcās Alsungā, trijās Jūrkalnē un vienā Basos. Tradīciju izziņātāju netrūka – apmeklētāju bija necerēti daudz.

Pasākums rikots projektā *Mazo etnisko kultūrtelpu*

attīstība un popularizēšana kā tūrisma galamērķis jeb UNESCO tūrisms. Vispirms dalībnieki devās pieredzes braucienā uz Igauniju, kur līdzīgi notiek jau vairākus gadus, un semināros radīja savu piedāvājumu. Projektā iesaistīti četri nelieli etniskie apgabali: Setomā jeb setu

novads un Kihnu sala Igaunijā, lībiešu krasts un suitu zeme Latvijā. Valsts ieņēmumu dienests un Pārtikas un veterinārais dienests to atbalstījuši, atļaujot vienas dienas kafējnīcu atvērt bez saimnieciskās darbības reģistrācijas.

Jolantas Hercenbergas foto

Arods – zobu tehniķis.

„Par zobu tehniķi var strādāt tad, ja patīk darīt ko smalku. Vajadzīga pacietība, jo darba stundas ir garas. Gadās, ka to nevar darīt, jo ir alerģija no plastmasas vai ģipša putekļiem,” stāsta Marita Stanga.

➔ 5. lpp.

Piektdien pēdējo darbdienu aizvadījis Skrundas novada pašvaldības policijas priekšnieks Normunds Eihe, kurš amatā bijis septiņus gadus. Kāpēc viņš iesniedzis atlūgumu?

➔ 3. lpp.

Ja grib ceļot dabā.

Interesantas vietas iesaka Santa Japeniņa un Kristīne Āboliņa.

➔ 7. lpp.

Trešdien, 28. augustā:

- Slēdz skolu Jaunmuižā.
- ASV jaunieši apciemo senču dzimteni.
- Pielikums Kas kultūrā Kurzemē.

917714071975024 35

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Patiesība,
puspatiesība
vai meli

Jolanta
Hercenberga,
tālr. 63350568,
jolantah99@
gmail.com

Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centra *Re:Baltica* paspārnē divus mēnešus darbojas faktu pārbaudes un sociālo tīklu pētniecības laboratorija *Re:Check*. Žurnālisti, pētot sociālo tīklu saturu un politiskās debates, atlasa ziņas un apgalvojumus, par kuriem runā vai ar kuriem dalās plašs cilvēku loks, un pārbauda tajos minētos faktus, novērtējot to patiesumu. *Re:Baltica* publicējis 11 pārbaudes, kurās ar faktiem pamatots, kā dažādu respektablu cilvēku izteikumi nodod sabiedrībai maldinošu informāciju.

„Troļļi digitālajā vidē
kampanģveidīgi un
koordinēti izplata
savam darba
devējam labvēlīgu
informāciju.”

Piemēram, *Re:Check* norāda, ka Saeimas deputāts Jānis Dombrava sociālajā tīklā *Twitter* apgalvo – klimata pārmaiņas esot bijušas un būs un cilvēkiem nevajadzētu to nozīmi pārspīlēt. *Re:Check* komanda izpētījusi, ka šis viedoklis ir ne tikai maldinošs (jo zinātniskie pētījumi norāda uz pretējo – tieši cilvēku darbībai ir visbūtiskākā ietekme uz

klimatu), bet arī pretrunā ar paša deputāta iepriekšējo darbību. Viņš bijis viens no tiem deputātiem, kuri balsu-juši par to, lai pieņemtu ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīgumu. Ar to valstis apņemas ierobežot globālo vidējās temperatūras pieaugumu, atzīstot būtisku cilvēka ietekmi uz klimatu. Žurnālisti norāda, ka populārs cilvēks paudis puspatiesu informāciju un apzināti vai neapzināti veidojis sabiedrisko viedokli, aicinot respektēt viņa pieņēmumus, kas realitātei neatbilst.

Re:Check ar savu darbu pievērs uzmanību: laikā, kad sociālajos tīklos uzskatus var paust katrs, īpaši svarīgi ir izlasīto un dzirdēto izvērtēt un tikai pēc tam noformulēt savu viedokli attiecīgajā jomā. Brīvība kā vienmēr palielina atbildību. Bet attiecībā pret informāciju tās trūkstot.

Ne velti par kāda pausto informāciju ir ieviesuši termini *troļļi* un *boti*. Par botiem saīsināti dēvē robotus, kas internetā automatizēti izpilda ieprogrammētus uzdevumus, bet troļļi digitālajā vidē kampanģveidīgi un koordinēti izplata savam darba devējam labvēlīgu informāciju. Par troļļiem vai ikviens varēja pārliecināties priekšvēlēšanu laikā. Cik daudz no toreiz solītā ir piepildīts?

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv.
Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

TRIS VIEDOKĻI

AUGSTSKOLĀS GANDRĪZ JAU BEIGUSIES STUDENTU UZŅEMŠANA. KĀ ŠOGAD VEICIET? Labprāt izvēlas Kuldīgu

1. Ruta Karloviča, Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāles vadītāja:

– Mums uzņemšana bijusi ļoti produktīva. Bez problēmām nokomplektētas grupas tradicionālās programmās: *Pirmsskolas un sākumskolas skolotājs* un 1. līmeņa *Pirmsskolas izglītības skolotājs*. Liels prieks par divām jaunajām, kas Kurzemes pusē ir mums vienīgajiem: *Sporta treneris* un *Sociālais darbs*. Tradicionāli ierodas studenti no Liepājas, Dundagas, Kolkas, Lietuvas pierobežas, bet ir arī no Rīgas, Bauskas, Tukuma, Jūrmalas. Arī treneru studijām

piesakās no visām pusēm. Šajā programmā lielākoties mācīsies treneri ar darba pieredzi. Deviņi ir no Kuldīgas, daudzi no Liepājas puses. Ļoti ceram, ka izveidosies maģistru grupa specialitātē *Skolotājs logopēds*, kurā pietrūkst divu studentu. Šis ir pēdējais gads, kad šajā programmā uzņemšana notiek filiālēs, un tie, kuri paspēs ielēkt vilcienā, būs vinnētāji. Mācību dienas tiek pielāgotas studentu vēlmēm, tāpēc turpinām strādāt sestdienās. Ražīgi nokomplektējušies Eiropas Savienības finansētie pieaugušo izglītības kursi – ir četras lielas grupas. Jau sākusi strādāt *Komandas*

vadīšanas ABC – uz to brauc no visas Kurzemes. Kursi ilgs visu mācību gadu. Vēl ir *Digitālais mārketingis*, *Sociālo tīklu mārketingis* un *Finanšu analīze un pārskatu sagatavošana*. Šīs mācības notiek sestdienās. Nokomplektēta arī grupa kursiem *Pedagoģiskās darbības pamati*, kas mums ir vienīgajiem Kurzēmē un ilgst no augusta līdz decembrim. Mērķtiecīgi šos kursus sākām augustā, lai cilvēki, kuriem pietrūkst pedagoģiskās izglītības, var septembrī sākt strādāt izglītības iestādēs. Ieinteresēt potenciālos studentus vislabāk izdodas sociālajos tīklos.

Populārākās nemainās

2. Simona Laiveniece, Liepājas universitātes galvenā sabiedrisko attiecību speciāliste:

– Jūlija sākumā uzņemti 260 studenti pamatstudijās un 88 maģistra programmās, taču līdz 30. augustam notiek papilduzņemšana. Rezultāti ir labāki nekā iepriekš. Bet popularitātes ziņā saglabājas iepriekšējo gadu tendences – pamatstudijās pieprasītākās programmas ir *Pamatizglītības skolotājs*, *Logopēdija*, *Sociālais*

darbinieks, *Dizains*, *Eiropas valodu un kultūras studijas*, *IT un vadība*. Maģistriem pieprasīta ir programma *Vispārējās izglītības skolotājs*, *Rakstniecības studijas* un *Vadības zinības*, jo studiju kvalitāte gadu gaitā pierādīta, ir attiecīgo speciālistu pieprasījums darba tirgū un absolventu konkurētspēja. Pašlaik visās mūsu programmās vēl ir pieejamas maksas studiju vietas. Turklāt vēl var iegūt valsts finansētas

pamatstudiju (bakalaura) vietas programmās *Baltu filoloģija*, *kultūra un komunikācija*, *Eiropas valodu un kultūras studijas* (trīs gadi ar priekšzināšanām), *Matemātika*, *fizika un datorzinātnes*, *Informācijas tehnoloģija*, *Mehatronika*, *Vides un atjaunojamo energoresursu pārvaldība un inženierija* un vairākas augstākā līmeņa studiju programmas.

Daudzi no ārzemēm

3. Una Bitmane, Ventspils augstskolas sabiedrisko attiecību speciāliste:

– Pamatstudiju un maģistru programmās uzņemšana vēl turpinās līdz 29. augustam, un dažās vēl ir budžeta vietas.

Nākamajā gadā piedāvāsim jaunu profesionālā bakalaura studiju programmu *Jaunuzņēmumu vadība*, kuras modelis pārņemts no Somijas un būs pilnīgi atšķirīgs no ierastā. Tajā nebūs klasisko lekciju – tā veidota tā, lai būtu saistoša un balstīta praktiskā pieredzē, lai pilnveidotu domāšanas

veidu un attīstītu kompetences.

Ievērojamas izmaiņas ir profesionālā maģistra studiju programmā *Uzņēmējdarbības vadība*, kur pretendenti ar profesionālā bakalaura izglītību atbilstošā virzienā divu gadu vietā būs jāmacās tikai viens. Programmas saturs pielāgots darba tirgus prasībām, piesaistot labākos docētājus no profesionālās un akadēmiskās vides. Ir izmaiņas arī maģistra programmas *Juridisko tekstu tulkošana* saturā, grādā, kā arī nosaukumā. Jaunais nosaukums ir profesionālā maģistra studiju

programma *Lietišķo tekstu tulkošana*.

Astoņās programmās Ventspilī var studēt angļu valodā. Ik gadu augstskola uzņem pilna laika ārvalstu studentus no tādām valstīm kā Uzbekistāna, Indija, Gruzija, Gana, bet šogad gaidām arī no Nepālas, Dienvidāfrikas, Azerbaidžānas un Spānijas. Mācību vidi vēl vairāk starptautisku dara programmas *Erasmus+* studenti, piemēram, no Vācijas, Portugāles, Turcijas, Francijas, Grieķijas un citām valstīm.

Iveta Grīniņa

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāda ir jūsu pieredze ar zobārstiem? Vai viņu pakalpojumi ir viegli pieejami gan finansiāli, gan laika ziņā? /Jautājums uzdots Skrundā./

Laimonis, pensionārs:

– Ja ir daršana, eju pie dakteres Skrundā. Jāmaksā jau ir, bet viss atkarīgs no tā, cik daudz jālabo. Man jau arī vienu brīdi nebija nekā, bet tagad varu smaidīt. Dejoju deju kolektīvā un sapratu, ka bez zobiem cilvēkos iet nedrīkst. Mana paaudze pieredzējusi to, ka laboja ar tādu drilli – siksnīņa griezās, zobi sāpēja un bail bija briesmīgi! Tagad iedur divas šprīces, bez krenčiem izrauj un saliek, ko vajag. Ja tikai ir, ar ko maksāt.

Kitija, mājsaimniece:

– Mani mūsu zobārste apmierina – visu, kas man bijis vajadzīgs, varēja izdarīt tepat. Skrundā arī taisa protēzes, bet citi brauc uz Kuldīgu vai Saldu. Katrs izvēlas savu dakteri – visiem viens nevar izpatikt nekad. Esmu jau arī es pabraukājusi citur. Skrundā kādas divas trīs nedēļas rindā ir jāpagaida, bet pirms mēneša zvanīju uz Kuldīgu, un tur teica, ka pieraksts ir jau uz novembri.

Juris, pensionārs:

– Skrundā dzīvoju tikai trīs gadus. Pat neatceros, kad pie zobārsta esmu bijis. Visi zobi jau izkrituši, apakšā tikai viens palicis. Man nesāp, tādēļ neeju. Tikai viens kaut kad pasāp, bet var paciest. Esmu pensionārs ar 90 eiro pensiju. Pie kāda zobārsta es varu aiziet? Tas taču tik dārgi maksā! Draugs, kas uz Saldu brauc, stāstīja, ka par zobu pat 30 eiro jāmaksā. Te jau nebūs lētāk. Ja pensiju pieliks jūtami, tad gan iešu, bet tagad visa nauda aiziet par dzīvokli. Arī ēst kaut ko gribas.

Agrita, saņem invaliditātes pensiju:

– Es zobus laboju šeit. Viss ir vislabākajā kārtībā. Skrundā lētāk nekā citās pilsētās. Es gan citur nesmu braukusi. Tagad tādi laiki pienākuši, ka pat pie zobārsta neko nedara ar sāpēm. Grūti pateikt, cik būtu jāmaksā par vienu zobu, jo ilgāku laiku nav bijusi saskare – man viss jau izdarīts. Nesen biju pie ģimenes ārsta, skatījos, ka pie zobārstes cilvēki sēž rindā.

Madars, dienē Nacionālajos bruņotajos spēkos:

– Man darbā ir saskare. Esmu karavīrs, dienēju Ādažos. Mums zobārsta pakalpojumi ir valsts apmaksāti un pieejami turpat. Esmu ļoti apmierināts – aprīkojums ir daudz labāks, nekā atceros no civilās dzīves laikiem. Ģimene brauc uz Saldu. Piecgādīgajai meitai no zobārstiem bija bail. Vienreiz aizvedām uz Saldu, un tur viņai patika, tāpēc negribam eksperimentēt, ārstus mainot.

Elita, pastniece Nīkrācē:

– Viss kārtībā. Skrundā ir sava daktere, ļoti laba. Ir arī zobu tehniķe. Neteikšu, ka rindas būtu lielas. Ar sāpošiem zobiem jāiet agri no rīta, tad paņem uzreiz. Man pašai viss jau salabots.

Inguna Spulniece, Lāsmas Reimanes foto

Suiti virtuvē pacentušies

(Sākums 1. lpp.)

Suitu maizes saimnieces Rutas Sokolovskas pagalmā bija ļaužu pilns visu dienu. Jo te bija ne tikai rauši, bet arī dažādi ēdieni: skābputra, siļķe ar kartupeļiem un biezi pienu un citi.

To, ka *Vienas dienas kafējnīcās suitos* iet karsti, jo ēdāju tik daudz, kā ne cerēts, ne iepriekš sagatavots, sacīja vai ikkatras vietas saimnieki.

„DIEVS, DOD VAKARU!”

„Izjūtas ir ļoti labas un vienlaikus trakas,” Alsungā saka ceptuves *Suitu maize* kafējnīcā *Veseli ēduši!* saimniece Ruta Sokolovska. „Pagalmā visu dienu ir rinda. Nespējam siļķes sacept, cik vajag. Tas nebija ne aprēķināms, ne pieredzēts. Cienāju visus rindā stāvētājus ar skābputru, vārītām pupām un domāju: „Dievs, dod ātrāk vakaru!””

ŪZUP' UN CŪKRĀCEN'

„Zinājām, ka būsīm ceļu krustpunktā, bet ar tādu piekrišanu nerēķinājāmies. Tas ir pārbaudījums,” atzīst *Rijas* saimniece Inga Šēna-Laizāne. „Pirmo reizi piedāvājam ēdienus, un tas ir sarežģīti. Mums ir baltā sviesta meistarklase, ko vada Ruča brāļasieva Anna Pūpola. Pasniedzam ūzup' – nezinu, kādēļ, bet tēvs tā sauca zivju zupu, un tā iegājies. Zivs buljonu mājās sāku vārīt sešos rītā, šeit turpinām to papildināt ar dārzeņiem. Te arī skan suitu dziesmas.”

PIEPRASĪJUMS PĀRSTEIDZ

Arī Annijas Macpanes, Toma

Jūrkalnes
Maģie suiti
šoreiz nevis
dzied, bet
cienā vismaz
ar septiņiem
ēdieniem.
Piecas dullās,
kā pašas saka,
ir Kristīne
Skrulle, Mairita
Ansons, Ilona
Niedoliņa,
Taiga Reķe
un Baiba
Trauberga.

Lapāna, Līvijas Cīrules un viņu ģimeņu piedāvājumam – burgeriem – Ziedulejas estrādē ēdāju netrūka. „Visas kafējnīcās piedāvā tradicionālos ēdienus, mēs gribējām citādāk. Esam trāpījuši, jo cilvēki stāv rindā, darba daudz,” saka A.Macpane.

Arī pils pagalmā Anitas Legzdiņas un Aivas Martinovas burbulvafeles un kūkas saruka straujā tempā. „Kūkas cepam arī ikdienā, šodien pieprasījums ir negaidīti liels. Būs jābrauc mājās un jācep vēl, lai pietiktu līdz vakaram,” saka A.Martinova.

Raiņa ielā 21, kur jau pa gabalu skan Helēnas Lazdas akordeons, saimnieks Leonīds Aļeksejevs stāsta, ka ilgi domājuši, vai uzņemt arī savās mājās, jo viegli tas neesot. „Sveca bija pieredzes braucienā uz Igauniju, bet vienalga izlemt grūti, jo pašiem pieredze ir nulle. Tik daudz apmeklētāju negaidījām, un daži ēdieni beigušies jau dienas vidū.”

Vecās Labraga muižas centrā *Pie laša kundzes* uz viena ugunsкура karsējas divas soļankas: viena ar zivīm, otra ar gaļu. Pie katliem – *Labragkrastu* saimniece Evija Antonoviča.

Raiņa ielā 21 jūtams arī jūras piesitiens – alsundzniece Gunta Aļeksejeva uz zvejas kuģiem strādājusi par šefpavāri jeb koku. Te pasniedza arī siera zupu ar garneļiem, skumbriju savā sulā ar kartupeļiem (attēlā), bija itāļu kantuči cepumi, ko uz jūras varot ilgi glabāt un ēst.

Strimal' pēļos, Suvens ķuseņos, Ēriņģ' zem to deķ' un citi – Jūrkalnē jau paši ēdienu nosaukumi bija gardi.

Alsungā pie *Rijas* varakļāniete Anna Pūpola rāda, kā no krējuma kuļ balto sviestu jeb leiti, kas no parastā atšķiras ar to, ka tajā paliek sūkalas. Tas ienācis no leišiem, jo Otrā pasaules kara laikā pie vīramātes apmetušies lietuvieši, kas to iemācījuši, stāsta Anna.

Jolanta Hercenberga, Dina Poriņa, autoru foto

Skrundā būs cits pašvaldības policijas priekšnieks

Piektdien pēdējā darbdiena bija Skrudas novada pašvaldības policijas priekšniekam Normundam Eihem, kurš amatā bijis septiņus gadus. Viņš iesniedzis atlūgumu.

Novada domes priekšsēdes vietnieks Aldis Zalgauckis sacīja, ka N.Eihes atlūgumu ir parakstījis. *Kurzemniekam* no vairākiem avotiem zināms, ka Valsts policija (VP) N.Eihi pieķērusi transporta līdzekli vadām reibumā. Par to viņam atņemtas tiesības.

VP informāciju neapstiprina, ne noliedz, skaidrojot, ka konkrētu cilvēku vārdu nedrīkst izpaust, tikai statistiku par reibumā pieķertu autovadītāju skaitu kādā laika posmā.

Domes priekšsēde Loreta Robežniece, kura ir atvaļinājumā, *Kurzemniekam* pastāstīja, ka par šādu pārkāpumu neko nezinot, bet N.Eihe jau iepriekš izteicis vēlmi amatu atstāt, jo sasniedzis izdienas pensijas vecumu. Teicis, ka vēloties dzīvi pamainīt. Par to, vai uz policijas priekšnieka vietu tiks izsludināts konkurss, domes vadība lemsot pēc priekšsēdes atvaļinājuma.

N.Eihe, jautāts par aiziešanas iemesliem, sacīja, ka šovasar atvaļinājumā pastrādājis ārzemēs un nolēmis tur atgriezties. Viņš arī apstiprināja, ka šo lēmumu ļoti ietekmējis viņa pārkāpums, bet vairāk to nekommentēja.

Inguna Spulniece

MEDIĶI ZIŅO

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra medicīnas statistiķe Baiba Būvmeistere

Trīs dzemdētājas

Kuldīgas, Skrudas un Alsungas novadā no 16. līdz 23. augustam mediķi devušies uz 52 izsaukumiem. Slimnīcā nogādāti 30 pacienti, no tiem viens bērns. Trīs dzemdētājas atvestas uz Kuldīgas slimnīcu. No visiem pacientiem viena sieviete un pieci vīrieši bijuši alkohola reibumā.

Neviena krimināltrauma nav notikusi, bet 14 cilvēki guvuši sadzīviskas traumas, cietis arī viens bērns, kurš nogādāts ārstniecības iestādē.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

Raibs mūžs

Pagastā viscienījamākais vecums ir Almai Priedolai – vasarā viņa nosvinēja 95. dzimšanas dienu.

DZIMUSI KALPU ĢIMENĒ

Vairāk nekā desmit gadus Almas kundze dzīvo *Amatās* pie radnieces Mārites Puškundzes. Ikdienu paejot ļoti mierīgi, jo iet grūti, sāpot kājas un redze slikta. Pasēžot pie mājas uz beņķīša, daudz domājot. Garajā mūžā nonākusi pie atziņas, ka vissvarīgākā esot prasme saprasties ar cilvēkiem un būt izpalīdzīgai. Viņas dzīve bijusi raibum raibā, dzīvesvieta daudzkārt mainīta.

Dzimusi Užavas pagastā netālu no Sārnates ciema – kalpu ģimenē Sembas muižā. Laiki mainījušies, un muižas īpašumi sadalīti jaunsaimniekiem, arī viņas vecākiem. Uzcēluši māju, Alma kopš septiņu gadu vecuma ganījusi lopus un līdz pat kolhoza laikiem dzīvojusi ar vecākiem.

„Vasarā pa dienu govīm koda dunduri, tāpēc bija jāgana vakarā un pa nakti. Ātri vien jālīdz arī visi citi lauku darbi. Ļoti daudz un grūti ir strādāts kopš bērnības. No siena grābšanas rokas bija asiņainas. Esmu augusi citādāk, nekā tagad bērni aug. Deviņos gados sāku iet skolā. Viena klase Sārnatē, trīs Tērandes skolā ir visa mana izglītība. Negribējās man mācīties, un vecumdienās to nožēloju,” viņa atzīst.

„Kopš bērnības esmu smagi strādājusi, visu mūžu bijusi kustībā, bet nu manas dienas paiet mierīgi un viegli,” saka Alma Priedola.

BRIESMĪGIE LAIKI

Alma gribējusi šūt, un bēgļu laikā viena sieviete ierādījusi, kā tas darāms. „Tad nāca izvešanas – briesmīgie laiki, kad cilvēkus veda prom (uz Sibīriju – aut.). Mēs arī esot bijuši tajā sarakstā, bet viens vīrs pierunājis, lai atstāj līdz nākamajai izvešanai. Bagāti nebijām, bet tajā laikā jau visādi darīja – veda ārā arī tādus, kam nekas nebija,” atceras Alma.

AIZIET AR GOVI, BRAUC AR KLIBU ZIRGU

Kolhoza laikā bijis tāds likums, ka vienai ģimenei drīkst būt tikai viena govs. Tā kā vecākiem bijusi sava un Alma gribējusi paturēt savu, vārdā Straume, meita no vecāku mājām aizgājusi. Dzīvojusi Tērandē *Zviņos*, strādājusi fermā pie teljiem, bet tie likvidēti. Tad pārcēlusies uz *Brūveriem*, strādājusi kolhoza lauku brigādē, vēlāk par pastnieci. „Sākumā pa mājām iznēsāju ar kājām. Tad iedeva man vecu, baltu un klibu zirgu. Visādi gāja ar viņu. Ziemā ar ragavām braucu pār lielu grāvi, ielūza ledus. Zirgs augšā, es ragavās grāvī, un neviens ārā netiekam. Vēlāk velosipēdu iedeva, tad bija vieglāk.”

„TĀ NU TE ESMU”

Darbā atnākusi cita pastniece, un Alma pārcēlusies uz Pilteni pie draudzenes. Strādājusi slimnīcā, vēlāk līdz pensijai – uzņēmuma *Rīgas adītājs* filiālē.

Tad krustmeita uzaicinājusi dzīvot pie sevis Dunalkā. Mājas pirmajā stāvā veikalā krustmeita strādājusi, bet otrajā visi dzīvojuši, un viņa pieskatījusi bērnus. „Tad krustmeita aizgāja uz Liepāju, es paliku viena. Gadiņi iet, vienai grūti. Mārite uzaicināja pie sevis, un tā nu te esmu,” smaidot saka Alma.

Ēdolē ēd olas

Ģimeņu dienā *Olu festivāls* Ēdoles centrā sanākušie visu dienu demonstrēja spējas olu ēšanā, vēroja ielu vingrotājus un vingroja paši, orientējās un ēda ugunskurā vārīto zupu.

Pie kultūras nama pašdarbnieku izpildījumā skanēja dziesmas un zibēja danču soļi, radošajās darbnīcās tapa bērnu darinājumi par svētku tematiku.

Aktīvās atpūtas laukumā tika atklāti trenāžieri un bērnu laukumā – karuselītis un šūpoles. Pagasta pārvaldes vadītāja Anda Upleja stāsta, ka rīki iegādāti par pašvaldības naudu – ap 5000 eiro. Pavasarī siltumtrases remonta dēļ laukumā rakts. To vajadzējis sakārtot, un, tā kā pirms astoņiem gadiem par Eiropas naudu iegādātais inventārs jau bija nokalpojis, iegādāts jauns.

Saimniece Inga Pētersone uz ugunsкура vārīto skābeņu zupu smeļ Ralfam Savinam. Viņus uzmundrina pasākuma vadītāja Agnese Moldovāne.

Orientēšanos organizēja Krista Ciekale un Artūrs Liepiņš. 12 komandu konkurencē, pa pagastu izskrienot 8 km trasi ar deviņiem kontrolpunktiem, uzvarēja komanda *Pazuduši tulkojumā* (Liene Mūrniece, Laine Biksonne, Guntis Jurševskis, Kristaps Vidiņš).

Pēc ielu vingrotāju demonstrējumiem netrūka drosmīgo, kuri paši iemēģināja spēkus šajās prasmēs. Arī Aivis Gudermanis un Vladimirs Kobzarevs.

Veiklākie olu ēdāji izrādījās Gatis Moldovāns un Uldis Putniņš. Trīs olas abiem izdevās notiesāt minūtē un četrās sekundēs, bet papildu finālā vienu ātrāk apēda un par uzvarētāju kļuva U.Putniņš.

Aktīvās atpūtas laukumā ierīkoti jauni trenāžieri.

Iveta Grīniņa, Lāsma Reimanes foto

Zobu tehniķis – tēlnieks un mākslinieks

Zobu tehniķe MARITA STANGA dzimusi Talsos, 13 gadus nostrādājusi Ventspilī, bet nu gadu dzīvo Kuldīgā un strādā savā praksē Kuldīgas veselības centrā, Ventspils ielā 12. Viņa darbojas Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Kuldīgas biznesa inkubatorā, un uzņēmums *M.M.M. tehnika* minēts kā viens no veiksmes stāstiem.

Šobrīd Maritai ir spraigs darba laiks: „Gribu ātrāk tikt vaļā no kredītsaistībām, jo mājas dzīvei tādēļ paliek mazāk laika. Vairāk par divām nedēļām atvaļinājumu nevaru paņemt, turklāt tas jāsaņemo ar ārstiem, ar kuriem sadarbojos. Kamēr esam algota darba strādnieki, šķiet, ka privātbiznesā gan ir labi – esi noteicējs pār savu laiku un naudu. Patiesībā ir otrādi – laika kļūst aizvien mazāk, jo jā rūpējas par visu: materiālu sagādi, termiņiem, pasūtījumiem... Nevar paņemt brīvu dienu, zinot, ka jāpilda saistības. Ir ļoti grūti. Bet pastāvīgie klienti uzticas, gaida.”

AGRI RĪTI UN VĒLI VAKARI

Darbdiena sākas agri – vasarā pat ap pieciem no rīta. Mājās Marita reizēm dodas pat ap desmitiem vakarā, jo karstā laikā dienas vidū mazajā telpā nav iespējams strādāt. „Darba ir daudz. Tas ir pārsteidzoši un necerēti, jo, sākot darbu, jauns speciālists nekad nevar paredzēt, kā tas izvērtīsies,” spriež Marita.

„Darba gaitas sāku Ventspilī. Uz Kuldīgu atnācu tāpēc, ka gribējās kaut ko savu, un arī mīlestības dēļ. Saikne ar Ventspili atnākusi līdzī – turpinu sadarboties ar tiem ārstiem, kuriem patīk, kā strādāju, kuri zina, ko no manis gaidīt. Jauki, ja ar ārstu var būt uz tu un ka attiecīgie ir kā pret līdzīgu, jo mums, zobu tehniķiem, tomēr skaitās tikai pirmā līmeņa augstākā izglītība. Es labprāt apgūtu arī augstāko, bet Latvijā šādas iespējas nav.”

AR PACIENTIEM TIEKAS RETI

Zobu tehniķis ar pacientiem parasti netiekas, izņemot tos, kuri nāk labot salūzušās zobu plates. „Šīs sfēras tomēr ir nodaļamas – ārsts strādā savā jomā, ārstē zobus, strādā ar pacientu, bet mums jāzina anatomija un zoba izveidošanas tehniskā puse. Man tiek atsūtīts zobu nospiedums, pēc tā izgatavoju pasūtīto. Arī zobu krāsu ārsts nosaka pēc noteiktas toņu skalas, bet man patīk, ja varu ar klientu tikties pati, ar savu aci apskatīt viņa zobus un redzēt citas īpatnības. Tas darbam ir liels pluss. Tomēr katrs saskatām kaut ko citu.”

VIENA SKOLA

Maritas stāžs ir jau 14 gadu. Zobu tehniķa profesija apgūta Rīgas

„Par zobu tehniķi var strādāt tad, ja patīk sēdēt un darīt kaut ko smalku. Vajadzīga liela pacietība, jo darba stundas ir garas. Gadās, ka to nevar darīt, jo ir alerģija vai nu no plastmasas, vai ģipša putekļiem,” stāsta Marita Stanga.

Šajās bundžiņās ir porcelāna pulveris ar dažādiem krāsu pigmentiem.

medicīnas koledžā, kādreiz 1. medicīnas skolā. Tā ir vienīgā tāda iestāde. Vispirms tiek iemācīta ābece – materiālu mācība. Daudz laika pavadīts laboratorijā, kur topošie tehniķi mācās no dažādiem

materiāliem veidot protēzes. Ķīmija jāzina, bet ne tik pamatīgi kā ārstiem. Jāmācās divarpus gadu. Vāsts praksē noteikts laiks jānostrādā pieredzējuša zobu tehniķa vadībā: „Ja paveicas, prakses vadītājs dod kaut ko darīt. Ja ne, tad vienkārši jāstāv un jāskatās. Prakse man bija Ventspilī, pēc skolas atradu tur darbu un paliku.”

PATĪK ĶIBINĀTIES

Kāpēc Marita šo profesiju izvēlējusies? Viņai vienkārši patīkot kaut ko veidot – ķibināties. Ja tas nepatīk, tad 10–12 stundas nevar nosēdēt uz vietas. Reiz pat 16 stundas pavadītas pie darba galda. „Pašai arī bijušas problēmas ar zobiem – vajadzēja korigējošu

plati. Varbūt tāpēc šāda izvēle,” viņa atzīst.

„Tagad visiem ir breketes, bet daudz labākas ir ortodontiskās platītes, ko bērns var izņemt un notīrīt. Tas, kā tagad jaunieši tīra zobus, ir ārprāts! Pēc tam no otra gala viss jāšak labot. Ar breketēm jābūt ļoti rūpīgam pret sevi, un tās jātīra uzmanīgi, citādi izveidojas infekcijas perēkļi. Arī ar ortodontiskajām platīm var panākt labu korekciju. Tām ir aktivējošas skrūvītes, ar kurām žoklīti var paplest. Tagad vairumam bērnu zobiņi ir par lielu, žoklīši – par mazu. Tā vienkārši ir evolūcija un ģenētiskās izmaiņas. Daudziem bērniem vairs nav astoto zobu, jo tiem īsti nav vietas. Pārtika ir mīksta, un daba nolemj, ka tie vairs nav vajadzīgi. Tas ir dīvaini. Ar platīm var labot arī uz āru izvīzītu žokli un citas problēmas, ja tās ir minimālas.”

DIVU VIENĀDU NAV

Var teikt, ka zobu tehniķis nodarbojas ar tēlniecību. Divu vienādu zobu nav. „Reiz taisīju kapes dvīņiem. Pat tās nebija identiskas,” atceras Marita. Kad jāveido porcelāna kronis, tehniķis ar otiņu ņem porcelāna masu un zoba formu lipina pamazām kā skulptors. Pēc tam to liek cepties krāsnī. Process ir interesants, jo katrs krāsu pigments dod citu niansi. Tiek piemeklētas krāsas, izveidoti kaut kādi efektiņi. Lai zobs izskatās dzīvīgs, tiek veidots caurspīdīgums – lai izskatās kā dabīgs, nevis kā plastmasas gabals mutē.

„Mūsu nozare pasaulē attīstās strauji. Parādās jaunas metodes, jauni materiāli, viss iet uz digitalizāciju. Ja rociņa ļauj, informāciju var saņemt digitāli, un ar 3D printeri izprintēt – un gatavs! Šāda tehnoloģija tika radīta kursos jau pirms četriem gadiem. Var nonākt tik tālu, ka tehniķis vairs nebūs vajadzīgs – visu darīs roboti. Tomēr mašīna ir mašīna – tā var sabojāties, un cilvēks vienmēr būs noteicošais. Vienmēr būs tādi, kuri gribēs roku darbu. Es arī sev gribētu ar rokām gatavotu darbu. Individuāli taisītām lietām būs lielāka vērtība. Nu, neredz tas dators krāsu! Ir speciāls aparāts, kurš to it kā nosaka, tomēr cilvēka acs redz nišanses. Ja ārsta kabinetam ir košas sienas, zoba toni vispār nevar noteikt. Fonam jābūt baltam vai pelēkam.”

VISLABĀKIE – SAVI, BET...

Vislabākie ir savi zobi. Izņemamu vai neizņemamu protēzi – to nosaka daudzi faktori. Ja tiltveida protēzi nav, uz kā nostiprināt, izeja ir tikai izņemamā vai implants. Taču arī ar implantiem var būt problēmas. Tas ir diezgan sarežģīti un dārgi, un katrs organisms tos nepieņem. To, kas izņemams, vienmēr var iztīrīt un ielikt atpakaļ.

Man bieži jautā: „Nu, kāpēc tās

Zobu tehniķa profesiju var apgūt Rīgas medicīnas koledžā. Tā ir vienīgā tāda iestāde.

plates? Vai neko labāku izdomāt nevarat?” Izdomāts ir daudz kas, bet tas nav attaisnojies, piemēram, mīkstās protēzes. Varbūt vispirms pamēģināt kaut ko vienkāršāku un lētāku. Es gatavoju arī cietās nakts kapes, kas aizsargā zobus tiem, kuri tos griež. Materiāls ir izturīgs, apmēram milimetru biezs. Pirmā sajūta – zobi ir saspīesti, bet tie ir nevis saspīesti, bet fiksēti, jo zobi mutē mazliet kustas. Es pati bieži vien jaunus materiālus izmēģinu uz sevi, jo kā citādi zināt, ko piedāvāt.”

Cik protēžu dienā tiek izgatavots? To nevar pateikt – vienlaikus top vairāki darbi dažādās izgatavošanas stadijās. Visam, ko liek mutē, jābūt ļoti izturīgam – sakodienā uz vienu zobu tiek radīts 40–60 kg spiediens. Tagad pieejami labi materiāli. Labāk vienreiz paņemt dārgāku.

ATBALSTS UZŅĒMĒJDARBĪBAI

„Nu ir gads un trīs mēneši, kopš esmu pārcēlusies uz Kuldīgu. Mans dēliņš Ventspilī pabeidza dārziņu un 1. klasi sāka šeit.

Jau iepriekš tika nodibināts uzņēmums *M.M.M. tehnika*. Šeit vispirms devos uz biznesa inkubatoru. Tur liels ieguvums ir bezmaksas mācības par visu, kas saistīts ar biznesu. Paplašinājies draugu loks. Lielākais atbalsts ir līdzfinansējums īres maksai un grāmatvedības pakalpojumiem. Vispirms inkubatorā jāpavada

gads, lai to saņemtu. Bet tas ir loģiski – vispirms jāpierāda, ka bizness būs dzīvotspējīgs un ka pats var nopelnīt.

Ar līdzfinansējumu esmu arī iegādājusies keramikas krāsnī, ar ko izgatavo porcelāna kronīšus. Zobu tehniķim vajadzīgi specifiski instrumenti un iekārtas. Piemēram, otas pārku mākslinieku veikalā, jo tur tās maksā kaut vai 10 eiro, bet tehniķu ota maksā 60–100 eiro. Vēl ļoti vajadzētu hidrauliskās preses, vakuummikseri. Varbūt vēl vienu darbgaldu, kas maksā ap 6000 eiro. Pamats jau ir. Neticēju, ka gada laikā izdosies sagādāt visnepieciešamāko, bet tas izdevies.”

„Biznesa inkubatora lielākais atbalsts ir līdzfinansējums īres maksai un grāmatvedības pakalpojumiem. Bet vispirms jāpierāda, ka bizness būs dzīvotspējīgs un ka pats var pelnīt.”

Piedzīvo emociju karuseli

Iegūst zināšanas un draugus, piedalās dažādās nodarbībās – tā jaunieši pavada laiku vasarā, iesaistoties neformālās izglītības nometnēs un jauniešu dienā.

Vārmē jaunie tiekas bieži

Ar sportu, spēlēm un aķīgiem jautājumiem Vārmē aizvadīta jauniešu diena *Pārgājiens ar čiekuru*. Vietējie vienaudži piedalījās Kuldīgas jauniešu iniciatīvu projektu konkursā un savai iecerei saņēma 300 eiro.

Pēteris Grinkevičs, Linda Belkevicā, Marisa Šneidere un Evelīna Egliņa stāsta: „Domājam, ka pārgājiens ir interesants gan vietējiem, gan viesiem. Ciemiņi, atbraucot pie mums, ne tikai kopā pavadīja laiku, bet arī apskatīja pagastu. Bija jāizpilda vairāki uzdevumi, piemēram, jāsporto, jāatbild uz aķīgiem jautājumiem.” Pasākumā piedalījās vairāk nekā 30 vienaudžu no Vārmes, Kuldīgas un Kables.

Jauniešiem dzīve te neesot garlaicīga: „Mums patīk rīkot pasākumus. Piemēram, sadalāmies komandās un gatavojam

Vārmes jaunieši satiekas bieži, un vieni no aktīvākajiem pasākumu organizatoriem ir Pēteris Grinkevičs, Linda Belkevicā, Marisa Šneidere un Evelīna Egliņa.

ēdienus, organizējam pārgājienu, braucam arī uz sadraudzības vakariem Tukumā, Nīcā, Saldū, Talsos, Kuldīgā. Mums patīk jautri pavadīt laiku. Mums ir paveicies, jo ir jauniešu centrs *Čiekurs*, tātad pašiem savas telpas.”

Līdz šim Vārmē jauniešu koordinatore bija L.Belkevicā, tagad būs P.Grinkevičs. Viņš saka: „Ideju man ir daudz. Es gribētu, lai pie mums biežāk brauc no citiem pagastiem. Būtu ļoti pārgājienu vai sadraudzības vakarus

organizēt reizi mēnesī vai divos. Arī mēs paši būtu gatavi braukt uz Kuldīgu, iepazīt citus, lai pašiem interesantāk. Un, lai mēs nepazaudētu tos, kuri aizgājuši mācīties uz citām skolām. Šobrīd mūsu uzdevums ir izdomāt ide-

jas pasākumam, ko organizēsīsim tad, kad sāksies skola.”

L.Belkevicā piebilst: „Es mācos Ventspilī, bet vienmēr atrodu laiku uz šejieni atbraukt, piedalīties pasākumos. Un to dara daudzi, kas mācās vai studē citviet.”

Pārgājienā ar čiekuru tikās Vārmes, Kuldīgas un Kables jaunieši.

Neformālajās mācībās *Uzrāviens Rudbāržos* jāizkāpj no komforta zonas, jāprot sastrādāties komandā.

Bailes var pārvarēt

„Darbs ar jauniešiem citā novadā bija izaicinājums, taču ir izdevies izveidot spēcīgu komandu, kas ar vienaudžiem dalīsies jaunieģūtājā pieredzē,” tā pēc neformālajām mācībām *Uzrāviens Rudbāržu* pagastā saka Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra darbinieki Toms Girvaitis un Ieva Kaltneice.

No 12. līdz 15. augustam mācības organizēja Kuldīgas jauniešu biedrība *Kaktuss*. Tajās piedalījās 17 jaunieši no Skrundas un Kuldīgas novada. Mērķis – veidot pārliecinātus jauniešus, kuri ar neformālās izglītības metodēm būs piedzīvojuši un apguvuši pašmotivācijas paņēmienus, sadarbības principus, veidus, kā veidot piederību vietējai kopienai un to atbalstīt. Četrās dienās dažādos uzdevumos bija jāpārvar bailes, jāizkāpj no komforta

zonas, jāprot sastrādāties komandā, jādoma *ārpus kastēs*. Izdarītais tika analizēts pārdomu veidā, un katrs varēja izteikties par iespajdiem, panākumiem un pārvarētajām bailēm.

T.Girvaitis un I.Kaltneice uzskaita: „Katru dienu jaunieši izmēģināja ko citu, atrada kopīgu valodu un veidoja komandu. Viņi devās virvju trasē koku galotņu augstumā, pārvarēja bailes un nedrošību, iepazīna dažādas iestādes, tikās ar vietējiem, orientējās Skrundā, kur intervēja cilvēkus un aktualizēja jauniešiem svarīgo. Noslēgumā bija meistarklase ar veselīga uztura speciālisti Katrīnu Spulenicci-Aišpuri.”

Dalībnieki atzīst, ka šāda tipa mācībās iesaistās pirmo reizi, taču gaidīto un piedzīvoto emociju karuselis devis iedvesmu un vēlmi turpināt savas spējas attīstīt. Līdzīgās mācībās viņi noteikti piedalītos vēl.

Mūzikas albums dažās dienās

„Katram ir trakas idejas. Saliekot tās kopā, rodas odziņa,” tā saka mūziķu nometnes *Cool Dig II* dalībniece Una Raikstiņa.

Pagājušonedēļ Kuldīgas jauniešu mājā notika trešā un pēdējā nometne *Cool Dig II*, kurā jaunieši ierakstīja mūzikas disku, izmantojot projektā iegādāto studijas tehniku un instrumentus. Tā ir daļa no projekta par Panevėžas un Kuldīgas jauniešu sabiedrisko iesaisti.

Nometnes vadītājs Adrians Dravnieks stāsta: „Piedalījās 20 jaunieši no Kuldīgas novada un 18 no Lietuvas. Viņi spēlēja iepazīšanās spēles, orientējās pa pilsētu, ar viņiem strādāja psihologs, sociālais darbinieks un divi mūzikas eksperti. Vienu dienu jaunieši pavadīja Kazdangas *Lauku kūrortā*. Galvenais mērķis bija ierakstīt mūzikas albumu, jo lielākā daļa ir mūziķi. Ir tādas grupas, kas albumu raksta gadiem, bet jaunieši to spēj izdarīt vienā nedēļā.” 23. augustā projekta noslēgumā prezentēts disks un ekspertu izstrādātais metodiskais materiāls.

Kuldīdznieki U.Raikstiņa un Pauls Pujāts stāsta, ka

Nometnē *Cool Dig II* rakstīti dziesmu teksti un mūzika, spēlētas komandu spēles.

muzicē jauniešu grupā *Cherry Seeds*: „Pašlaik spēlējam tikai vienu pašsacerētu dziesmu, tāpēc ir interesanti radīt kaut ko jaunu. Šeit ir jautri, jo var satikt cilvēkus ar dažādām interesēm, un tas redzams, radot mūziku un tekstus. Tā ir jauna pieredze.”

Projektu vadītāja Liene Jūrmale: „Gribam Kuldīgā un Paņevėžas veicināt riskam pakļauto jauniešu iekļaušanu sabiedrībā. Laikā, kad projekta pieteikums tika gatavots, tikko bija atvērta Kuldīgas jauniešu māja un jaunieši sākti iepazīstināt ar neformālām izglītības metodēm. Pretendējot uz finansējumu, tika saskaņota iespēja izveidot attiecī-

bas ne tikai starp Kuldīgas novada un Paņevėžas pilsētas pašvaldību, bet arī starp bērnu un jauniešu centriem abās pilsētās un starp latviešu un lietuviešu jauniešiem. Tāpat šis ir veids, kā, piemēram, organizēt nometnes, izmantojot neformālās izglītības metodes. Protams, arī laba iespēja papildināt jauniešu mājas inventāru un tā piedāvāt citas brīvā laika pavadīšanas iespējas, proti, izveidot ierakstu studiju un iegādāties tehniku. Projekts ilgst no pāgājušā gada aprīļa līdz šī gada oktobrim.

Lāsma Reimane
Toma Girvaiša arhīva
un autores foto

LATVIJA tuvplānā

Vasara un rudens ir īstais laiks, lai apskatītu Latviju un tās skaisto dabu. Arvien populārāka kļūst tās iepazīšana no citiem skatpunktiem, dodoties uz vietām, kas nav iecienīti tūrisma galamērķi. Tieši tā dabas klātbūtni izbauda Santa Japeniņa un Kristīne Āboliņa.

Ne tikai ņem, bet arī dod

„Vienmēr esmu rāvusies dabā – tā sniedz enerģiju un dara laimīgu. Un, jo tālāk no tūristu iecienītām vietām, jo labāk. Tur var ar dabu vairāk saslēgties,” secinājusi Santa Japeniņa.

MEKLĒ NESTANDARTA VIETAS

Kopā ar draugu Viesturu pirms gada piepildījuši sapni un no Kuldīgas pārcēlušies uz Gudenieku pagastu. „Strādāju novada pašvaldībā izglītības jomā, bet sirdī esmu sabiedrības veselības speciāliste, arī pēc izglītības,” skaidro Santa. Viņai ir vairāki vaļasprieki: sirdij tuva gan konditoreja, gan dabas izziņāšana.

„Var teikt, ka dabas mīlestība veidojusies bērnībā, jo katru vasaru pavadīju pie omas vasarnīcā. Lai gan pati visu laiku esmu dzīvojusi pilsētā, ar laiku man ļoti iepatikās dabas izpēte, laikam arī tāpēc, ka satikos ar cilvēkiem, ar kuriem varu iet kopā.”

Santa arī ar Viesturu iepazīsies pārgājienā Kolka–Dubulti. „Vislabāk man patīk pārgājieni un dabas vērošana, jo tā mazāk tai nodarām pāri. Parasti cenšamies ar draugiem ne tikai ņemt, bet arī dot – katru reizi pārgājienā līdzīem ņemam maisus, lai vāktu atkritumus, jo to ir daudz un tie ir visur. Tas ir viens no mūsu galvenajiem uzdevumiem.”

„Dabā viss šķiet tik dzīvs, tik krāsains, tik daudzveidīgs. Visu laiku notiek kustība. Līnijas, krāsas, formas, kas izveidojušās pašas, – tas ir tāds brīnums! Un, jo dziļāk dabā, jo interesantāk. Tā tik daudz ko iemāca un dod,” pārliecinājusies Santa Japeniņa.

Esam ieraduši arī dzimšanas dienas svinēt laukā. Pagājušajā gadā, tiklīdz kādam bija dzimšanas diena, rīkojām pārgājieni. Mēs meklējam nestandarta vietas, bet, patiesībā arī standarta tūristu iecienītās, paejot mazliet pa labi vai pa kreisi, uzreiz redzams kas cits. Tieši tā esam atraduši ļoti jaukas vietas.”

AR RITENI UZ TIGUĻKALNU

„Dabas iepazīšanai tiek organizēti arī dažādi publiski pasākumi, piemēram, apmeklējam *Dabas koncertzāli*. Tā notiek dažādās Latvijas vietās un katru gadu uzmanību pievērš vienam elementam.

Šogad tas bija viendienītis (kukainis). Ir radošas darbnīcas un koncerts. Šogad tas notika Skrīveros. Braucot jau paskatījāmies, ko pie viena tajā apkārtnē apskatīt.”

Kopš Santa un Viesturs dzīvo laukos, daba vairāk tiek izziņāta Gudeniekos. „Nav tā, ka mēs tur

savā mazajā viensētā mītam. Paejam pa mežiņu uz vienu pusi, uz otru, atrodam dīķi. Man šķiet, ka dabā viss ir īpašs: krāsas, faktūras. Tur laikam smeļos enerģiju, jo pēc ilgākas būšanas dabā mājās atbraucu kaut kādā ziņā nogurusi, tomēr laimīgāka, piepildīta,” seci-

Jaukas vietas mājaslapās www.dodies.lv vai www.geocaching.com.

„Mans ideālais vakars ir tāds: esam dziļi mežā vai meža ielokā pie upītes vai dīķa, kopā ar draugiem uz uguns gatavojam vakariņas un nakšņojam tīklos, kas mums vienmēr līdzī, vai teltīs. Galvenais, lai apkārt miers un klusums,” saka Santa.

Gar Riežupes un Amatas krastiem

„Kad esmu dabā, varu vienkārši iet un domāt tikai par to, ko redzu, un ne par ko citu, ikdienas lietas aizmirstot. Tas ļauj relaksēties,” saka Kristīne Āboliņa.

SĀKAS AR PĀRGĀJIENU PĀRIEM

Kuldīgas novada muzeja sabiedrisko attiecību speciāliste Kristīne Āboliņa uzaugusi Cēsu pusē, Drustu pagastā. „Vairākus gadus dzīvoju Rīgā, iepazīnos ar draugu – kuldīdznieku Pēteri Pabērzu – un pirms gada pārcēlāmies uz šejieni. Mums ir kopīgs vaļasprieks – pastaigas dabā, un tas aizsākās pirms vairākiem gadiem.

Esmu uzaugusi pagastā, kam visapkārt mežs. Domāju, ka tāpēc Rīgā man regulāri vajadzēja tikt no lielpilsētas ārā. Tā mēs ar Pēteri nedēļas nogalēs sākām izbraukt dabā. Vēlme iet pārgājienos sākās 2015. gadā, kad devāmies uz Siguldu staigāt pa

Kristīne Āboliņa: „Daba palīdz apstāties un izbaudīt mirkli, nedomājot par problēmām. Ikdienā pārāk daudz steidzamies, tāpēc nepamanām to, kas ap mums: putnu čivināšanu, tikko izplaukušās ābeles, rudeni, kas vasaras beigās sāk iekrāsot lapas.”

takām, nakšņot viesnīcā un nākamajā dienā atkal staigāt. Vēlāk uzzinājām par organizāciju *Abi divi pārgājieni*, kas tos organizē pāriem. Tas notiek tā: pāris dodas dabā, pārbauda sevi, risina attiecību jautājumus, spēlē spēles un nakšņo teltī. Tas bija mūsu

pirmais lielais, nopietnais pārgājieni. Pārsvārā esam gājuši divatā, reizēm dodos vienatnē, bet to varu darīt arī Kuldīgā. Man ļoti patīk staigāt pāri Ventas rumbai. Tur ūdens skaņa ir tik īpaša!” priecājas Kristīne.

GADALAIKAM NAV NOZĪMES

„Iešana dabā ir tāda kā nepieciešamība. Reiz feisbukā atrādām grupiņu, pievienojāmies un janvārī gājām gar jūru. Citu gadu oktobrī gājām gar Amatas upi, nakšņojām pie Zvārtes ieža. To visu var izdarīt, bet jābūt atbil-

na Santa.

Labs veids, kā ieraudzīt skaisto, ir pa ierastajiem ceļiem braukt ar velosipēdu: „Pagājušajā gadā ar riteņiem devāmies uz Tiguļkalnu Talsos. It kā pa to pašu ceļu, pa kuru gadiem braucam uz Rīgu, bet ar riteņiem ieraugām kaut ko pilnīgi citu.”

BROKASTIS SKATU TORNĪ

„Vienmēr ir interesanti atrast vietu, kurā nakšņot. Piemēram, kad braucām uz Tiguļkalnu, nebijām izdomājuši, kur palikt. Ieraudzījām, ka netālu ir Kamparkalna skatu tornis, pārnakšņojām pie tā un brokastis kāpām ēst tornī – tas bija brīnišķīgi! Kad dodamies pārgājienā, vienmēr līdzī ir šūpuļtīkli, kuros reizēm arī guļam, un līdzsvara lente. Un mums ļoti, ļoti patīk nakšņot teltīs!”

Vietas, kuras apmeklēt, torņus, kuros uzkāpt, vai takas, kuras izstaigāt, Santa bieži meklē mājaslapās: www.dodies.lv vai www.geocaching.com. „Labus, jau gatavus pārgājienus var atrast tūrisma informācijas centros. Piemēram, mums ļoti patīka maršruts *Lasies malā, bānis nāk*. Vecais bāniņa ceļš ir aizaudzis, bet izgājām to. Bija tādas vietas, kurās mežs ir skaists un sakopts, bet arī mežonīgas. Ja patīk būt tieši tur, kur reti kāds viesojas, *Latvijas Valsts mežu* piknika vietas mēdz būt arī dziļi mežā. Pērn bijām Skaistkalnes mežos, kur viena tāda piknika vieta ir pie dīķa. Šķiet, cilvēki tur nebija bijuši ļoti sen.”

stošam ekipējumam.”

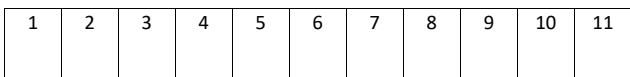
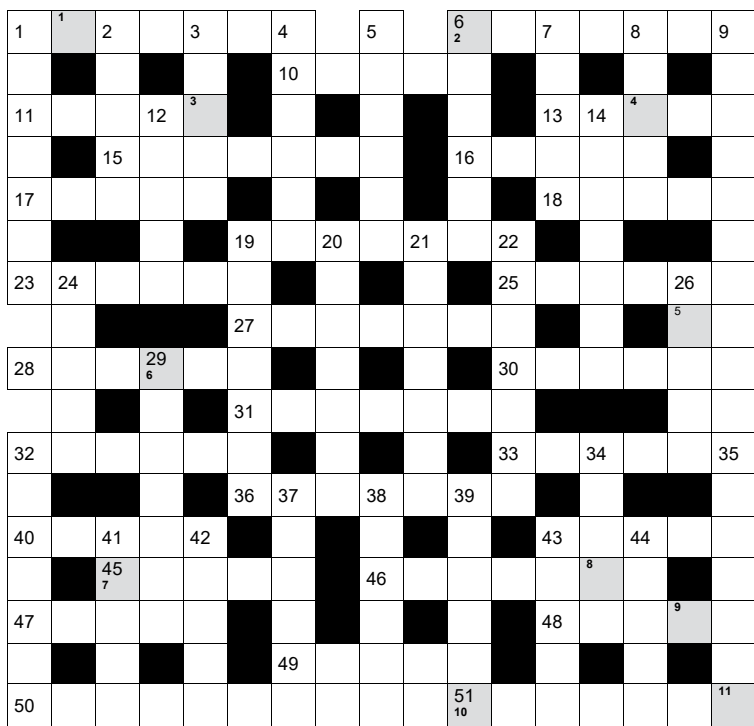
Kristīne un Pēteris devušies pārgājienos dažādās vietās, bet arī tepat atrod vietas, kuras iepazīt. „Nesen izdomājām ar riteņiem aizbraukt uz Lielo Nabes ezeru, izbraucot loku cauri Padurei. Pavasarī uz Paduri gājām kājām, pa ceļam izstaigājot mežus. Tas, kur doties, ir sajūtu jautājums. Ja gribas tālu braukt, ejam uz mežu Pārventā. Devāmies arī gar Riežupi – tieši pavasarī, kad viss bija sulīgi zaļš. Bija gan jābrien pa brikšņiem, jo vietām ir gara zāle un krūmi, nevar redzēt, kur ej, bet bija ļoti interesanti. Jāuzmanās, īpaši no ērcēm, jo pēc šī gājiena tiešām tās varēja no apģērba nolasīt.

Lai kur mēs ietu, es dabu izbaudu, arī fotografēju, cenšos noķert skaistākos mirkļus. Tā ir sava veida attīrīšanās.”

**Antra Grīnberga
Santas Japeniņas un
Kristīnes Āboliņas arhīva foto**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsons.

Risinājumu gaidām līdz 28. augustam.

Horizontāli: 1. Pārklāt virsmu ar caurspīdīgu aizsargkārtu. 6. Latviešu komponists, kultūras darbinieks (1941). 10. Muzikāli dramatisks sacerējums. 11. Sporta spēle, kurā bumbiņa ar nūju jāieraida laukuma bedrītēs. 13. Policistu aukstais ierocis. 15. Lēmumi, ko pieņem valsts augstākā varas institūcija un kam ir likuma spēks. 16. Rakstītais teksts televīzijas pārraides kadrā. 17. Skalbju dzimtas augs ar ložņājošu sakni, zobņveida lapām un lieliem ziediem. 18. Rupjā lopbarība. 19. Ceļa seguma materiāls. 23. Slānis. 25. Valdnieka varas simbols. 27. Ar ārēju nopietnību maskēts smalks izsmieklis. 28. Amerikāņu aktieris (1901–1960), galvenais varonis filmā *Vējiem līdzi*. 30. Noklāt. 31. Taukas. 32. Aiza, šaura eja starp augstienēm vai ūdens šķēršļiem. 33. Izbūvēts laukumiņš, neliels paaugstinājums pie ēkas. 36. Stipra, nepārvarama vēlēšanās. 40. Līmeniskās jumta plakņu savienojuma šķautnes. 43. Dzeltenbrūnas ar sarkanīgu nokrāsu. 45. Stāvs, kas atrodas virs galvenās dzegas. 46. Skatītāju vietas teātrī ar pacēlumu un izvirzījumu virs partera (dsk.). 47. Nodaļas biļešu pārdošanai. 48. Pilsēta Francijas rietumos pie Luāras upes. 49. Vismazākā reģistra metāla pūšamie mūzikas instrumenti ar ventilu mehānismu. 50. Saturs. 51. Zooloģijas speciālists, kas pēta dzīvnieku iedzimto, instinktīvo uzvedību un dzīvesveidu.

Vertikāli: 1. Plāns papīrs, kam ir sīki rievota virsma un liela spēja uzsūkt mitrumu. 2. Aplami priekšstati, uzskati. 3. Čakls, veikls, izdarīgs. 4. Dabas parādība, dzīvnieks vai augs, kuru cilvēks atzīst par sev radniecīgu, godā un pielūdz to. 5. Visas latviešu valodā izdotās grāmatas, periodika. 6. Žāvēt, vītīnāt. 7. Sena kuģu kravas daudzuma mērvienība. 8. Sievietes vārds maijā. 9. Zārks. 12. Galvassega nošķelta konusa formā ar pušķi. 14. Ķirzakai līdzīgs astains abinieks. 19. Palīdzēt darba galvenajam, atbildīgajam veicējam. 20. Paukošanas ierocis. 21. Piekļājīgas, labvēlīgas. 22. Lauka nocietinājums, ko parasti veidoja zemes uzbērums un grāvji slēgtā četrstūrī. 24. Lentveida uzsūve formas tērpam. 26. Alkas, gaidas. 29. Noteiktā formā sapresēts sīkgraudains materiāls. 32. Ārstniecības augu novārījums. 34. Gaujas kreisā pieteka Vidzemē. 35. Sabiedriskās kārtības, uzvedības normu pārkāpums. 37. Vīriēša vārds jūlijā. 38. Austrumu ēdiens – uz iesma cepti gaļas gabaliņi ar dārzeņiem. 39. Cukura ražošanas blakusprodukts. 41. Zīmēt (tehnikai). 42. Administratīvi teritoriālā iedalījuma vienība Islandē. 43. Mūzikas forma, kur galvenā tēma atkārtojas. 44. Austrālijas savvaļas suns.

Pareizā atbilde: DZĒRVENĀUZE (dzērvenājs).

Atbildes

Horizontāli: 1. Guntis. 5. Grānts. 9. Salna. 11. Eskadra. 12. Uzvarēt. 13. *Uliiss*. 14. Nātre. 15. Trice. 16. Rezanas. 19. Meita. 21. Spāres. 24. Glets. 26. Anitra. 27. Caunas. 28. Alevis. 29. Efejas. 32. Grams. 35. Skataka. 39. Lugas. 41. Triks. 42. Pamše. 43. Ņurņiki. 44. Sangīna. 45. Serve. 46. Sistas. 47. Bagete. **Vertikāli:** 1. Glezna. 2. Nākotne. 3. Irdne. 4. Plaisa. 6. Rēvēt. 7. Nargile. 8. Satiek. 9. Saule. 10. Austas. 16. Raganas. 17. Zieme. 18. Spēcīga. 19. Monde. 20. Ietve. 22. Rauna. 23. Stars. 25. Siena. 30. Figūras. 31. Skapis. 33. Maizīte. 34. Blēņas. 36. Timurs. 37. Krese. 38. Aslape. 40. Spika. 41. Tonna.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgriezto no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīkla konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstulju kastītē!

Augusta uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

MANS DZĪVESVEIDS

Atvērta iespējām, nebaidoties no neveiksmēm

„Es no izaicinājumiem nebaidos. Gribu dzīvi baudīt un nodarboties ar to, kas patīk,” stāsta 17. Padures mazpulka vadītāja, tiešās pārdošanas (MLM*) kompānijas *Essence* pārstāve, komunikablā un viscaur pozitīvā Irita Rīķīte.

Ceļš, kā viņa pie tagadējās nodarbošanās nokļuvusi, ir garš un pieredzes pilns.

ATSTĀJ STABILU DARBU

Septiņus gadus I.Rīķīte nostrādājusi rezerves daļu un dārza preču veikalā. „Tur darba grafiks bija no rīta līdz vakaram, ieskaitot sestdienas. Sapratu, ka, tā strādājot, zaudēju dzīvi. Vakarā, atnākot mājās, neko vairs negribēju. Uztaisīju vakariņas, un viss – lieciet mani mierā, gribu gulēt. Un nākamajā dienā atkal uz darbu.”

Lielākais pārbaudījums bijis aiziet prom no darba. „Visvairāk gaidīju ģimenes atbalstu. Mājās stāstīju, kā jutos, ka vēlos dzīvot tā, kā man patīk, nevis ielikt sevi tādā darba ciklā.” Vīrs un mamma ļoti atbalstījuši un Iritai teikuši: „Ej prom! Skafsimies, kas notiks tālāk.” Tiklīdz darbavietu pametusi, tā pavērušās jaunas iespējas.

SKOLA PAR LIELU NAUDU

„Nedaudz vēlāk no kādas sievietes pārņēmu kosmētikas veikalu. Tā bija mana kļūda un arī mana pieredze. Veikalā sapratu, ka atkal ielieku sevi būrīt.” Bijušas garas stundas, tāpēc Irita draudzeni pieņēmusi kā otru pārdevēju. Bet divām alga neesot iznākusi. Draudzene aizgājusi, un Irita nospridusi: ja iesākts, tad jāpabeidz. „Draugi teica, ka varbūt veikals ir mana izsappotā vieta. Kad ilūziju īstenoju, sapratu, ka to tomēr nevēlos. Manuprāt, tas ir īstais iemesls, kāpēc neveicās, – līdz galam negribēju to pieņemt kā savu.”

Aizverot veikalu, Irita zaudējusi diezgan daudz naudas, bet vīrs uzmundrinājies, sakot, ka tā bija ļoti laba skola par lielu naudu. „Tā ir tikai nauda, ko zaudēju, toties ieguvu pieredzi. Saprotu, ka cits no savas komforta zonas nekad neizkāps un neriskēs. Es apdomāju, ka tomēr izvēlos riskēt.”

NESAPROT ČIKSTĒTĀJUS

Pēc veikala Iritai palikusi zīmola *Faberlic* kosmētikas piegāde: „Darbojos, un nebija tā, ka par kaut ko nevarēju samaksāt.” Nesen pārgājusi uz kompāniju *Essence*, kas iesaista un konsultē jaunus cilvēkus, kurus interesē mārketingš. „Birojā esmu tad, ja ir kāda tikšanās vai cita vajadzība. Ja no rīta pamostos un gribu iztīrīt māju, tad to daru. Savu laiku varu saplānot pati. Protams, ir darbi, kas obligāti jāizdara, bet tos sakārtošu, kā vajadzēs.”

VALODNIEKS

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precizāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens čūska nedzēļ neskarta?

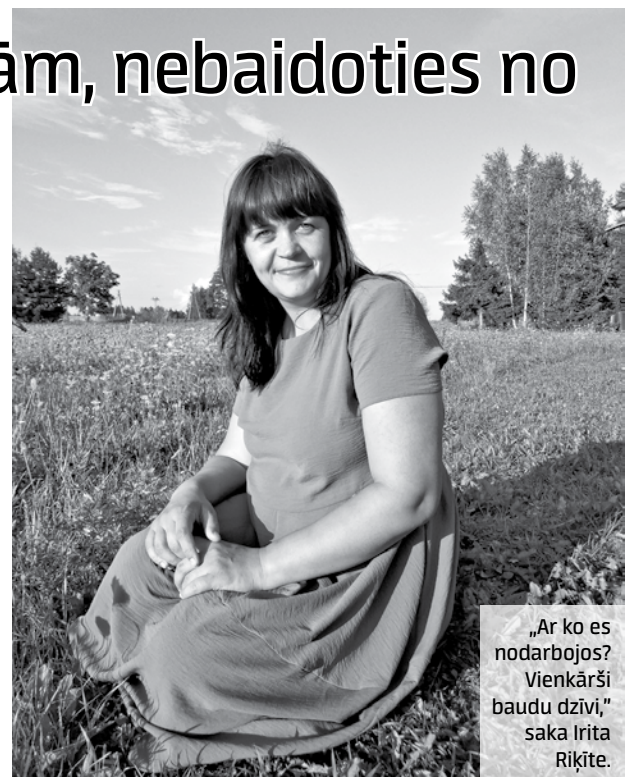
Atbildes līdz 28. augusta 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv

Atbilde.

Harijs Mežals raksta: „Teiciens *cilvēks nav vientuļa sala* nozīmē, ka katrs ar kaut ko saistīts – vai nu ar redzamām, vai neredzamām saitēm. Cilvēki atkarīgi viens no otra, no otra atsaucības, labvēlības, arī tie, kas saka, ka viņiem viss vienalga.”

Anita Eglīte: „Šis teiciens izsaka to, ka cilvēkam ir jādzīvo sabiedrībā. Izteiciena autors ir angļu dzejnieks Džons Donns. Savā darbā *Lūgšanas ipašiem gadījumiem* viņš raksta: „Nav tāda cilvēka, kas būtu kā sala jūrā, pats par sevi. Jebkurš cilvēks ir daļa no kontinenta, daļa no cietzemes (.), jebkura cilvēka nāve samazina arī mani, jo es esmu cilvēces sastāvdaļa; un tāpēc nekad nevaicā, kam skanēs zvans, varbūt tas skanēs tev.” No šejienes ņemts arī amerikāņu rakstnieka Ernesta Hemingveja romāna *Kam skanēs zvans* nosaukums.”

Ingars Neimanis raksta: „Cilvēks nav vientuļa sala – tā parasti saka, kad grib uzsvērt, ka cilvēkam ir jādzīvo sabiedrībā (.), nevis jādzīvo vienam noslēgta dzīve, izvairoties no sabiedrības.” Arī I. Neimanis skaidro, ka šī izteiciena autors ir angļu dzejnieks Džons Donns un ka arī austriešu rakstnieks Johanness Mario Zimmels nosaukumu *Cilvēks nav vientuļa sala* devis savam romānam, kas pirmo reizi Latvijā izdots 1981. gadā.

„Ar ko es nodarbojos? Vienkārši baudu dzīvi,” saka Irita Rīķīte.

Man patīk būt kopā ar pozitīviem cilvēkiem, un šo iespēju dod tikla mārketingš.”

Iztikas dēļ Irita varot arī aizbraukt uz mežu un salasīt melenes. „Un atkal naudiņa būs. Brīnos par tiem, kuri čīkst un pīkst, ka naudas nav. Iespēju iegūt to ir ļoti daudz, bet vajag būt atvērtam pret iespējām un nebaidīties, ka neiznāks.”

Vēl Irita savulaik augstskolā mācījusies par grāmatvedi, studējot strādājusi, bet sapratusi, ka to nevēlas. Izmācījusies arī par masāžisti, taču secinājusi, ka arī tas nav domāts viņai.

LIELĀKAIS ATALGOJUMS

„Esmu izaugusi kā mazpulcēns,” smejas Irita. Pagājušajā gadā no savas mammas, bijušās vadītājas Vīgras Leismanes viņa pārņēmusi 17. Padures mazpulku.

IRITAS PADOMI

- Nebaidies izmēģināt jauno pat tad, ja gadās zaudēt. Riskēt!
- Dari dzīvē to, kas tev patīk!
- No katras kļūdas iegūsi noderīgu pieredzi.

darbojas ar vecām metodēm. Skolotājam tā vieglāk, bet tas nav pareizi, jo ar bērniem tagad jāstrādā citādi.”

Pirmā reize kā mazpulka vadītājai neesot bijusi viegla – Irita domājusi, vai tiešām to spēs. „Jāiepaizīst katrs bērns. Kad to izdarīju, sapratu, kuram varu lūgt palīdzēt mazākajiem, kuram jāpieiet individuāli klāt, jo viņš neklausīsies, kad stāstu visiem. Man bērni ļoti patīk – viņos ir pateicības priekš, sajūsma par to, ko esi devis, iemācījies. Lielākais atalgojums – vakarā kādas mammas ziņa, ka bērns stāstījis, cik ļautri viņam gājās.”

Skolotājas profesija esot prātā ienākusi, bet tikpat ātri aizgājusi: „Negribu astoņas stundas dienā pavadīt vienā vietā. Man vajag kustību!”

Daudz laika I.Rīķīte pavada ar ģimeni – abiem bērniem un vīru – un atzīst: „Tā man ir vissvarīgākā. Tai pakārtoju visu pārējo.”

* MLM (angļu val. – *multi-level marketing*) daudzlīmeņu mārketingš jeb tiešā pārdošana

Rūta Mediņa, Iritas Rīķītes arhīva foto

Konkursu atbalsta *Micrec.lv*

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Direktore Anita Sebeža

Mācību gads Nīkrāces pamatskolā sācies ar pārmaiņām. Darbu ar domām par jauniem projektiem, pasākumiem un sadarbošanos sākusī jaunā direktore Anita Sebeža.

JĀPABEIDZ IESĀKTAIS

Lai arī ir atvaļinājuma laiks, A.Sebežai jāstrādā divās darbvietās. Jāsakārto lietas, jāpabeidz projekti Skrundas profesionālajā vidusskolā, kur viņa iepriekš strādāja par direktore vietnieci mācību darbā, vienlaikus jāveido komanda jaunajā vietā. Viņa vēl neizpauž kandidatūru direktore vietnieces amatam, un līdz šim tādas štata vietas Nīkrāces skolā nemaz nebija.

„Lai arī tā ir lauku skola ar savu mazo budžetu, manuprāt, vietniekam jābūt,” saka A.Sebeža. „Reāli direktors nevar viens visu izdarīt. Vietnieks, īpaši, ja viņš ir atsaucīgs un ziņošs cilvēks,

ir liels atbalsts. Vispār jābūt labai un saskanīgai pedagogu un darbinieku komandai, tad darbs veiksies.”

KĀ PIESAISTĪT BĒRŅUS

Sliktās demogrāfiskās situācijas dēļ Nīkrācē atsevišķos priekšmetos jau ir vairākas apvienotās klases. Tāpēc otrs virziens, kuram jaunā direktore nopietni pievērsīsies, – piesaistīt ne tikai vietējos bērnus, bet arī atvilināt šurp no kaimiņiem. „Jāizpēta, cik šeit bērnu, kur viņi mācās, kas ir iemesli, kāpēc viņi mācās citur. Nedrīkst pieļaut kāda aiziešanu. Iespējams, tā nebūt nav skolas vaina, bet, piemēram, sadzīves apstākļi. Jāmeklē – varbūt arī tos var atrisināt. Bet tas vēl priekšā.”

Par iepriekšējās direktore aizbraukšanu novada izglītības darbiniekiem bija zināms jau pirms laba laika. Taču A.Sebežai pārsteigums, ka viņa uzaicināta šajā amatā. Ģimenes mudināta, profesionālās vidusskolas pedagoge diezgan ātri šim izaicinājumam

piekritusi. „Aizgāju mājās, teicu vīram un bērniem, ka man ir tāds piedāvājums,” stāsta Anita. „Viņi teica: „Tev jāiet!” Pirms tam man bija diezgan lielas bailes, turklāt tikai trīs gadi palikuši līdz pensijai. Tas tiešām bija izaicinājums. Jau pirmajās pāris stundās, kuras pavadīju Nīkrācē, sāku kalt plānus, ko varētu darīt.

Skola ir jauka, dēļ bija atbraucis un jutās pārsteigts, ka tādos dziļos laukos var būt tik liela un skaista mācību iestāde. Nīkrācē ir aktīvas nevalstiskās organizācijas, tie cilvēki man pazīstami, varēsim labi sadarboties.”

VIDZEMNIEKI KURZEMĒ

A.Sebeža izglītībā nostrādājusi gandrīz 40 gadu. Vispirms 20 gadus pēc Sporta akadēmijas beigšanas bijusi skolotāja Skrundas vidusskolā, tad 1996. gadā pārgājusi darbā uz profesionālo vidusskolu. Pēc specialitātes viņa ir sporta skolotāja.

A.Sebeža dzimusi, augusi un skolojusies Cēsu pusē, kur aktī-

vāks ir ziemas sports. Viņas disciplīna bija distanču slēpošana, savulaik viņa startējusi Latvijas izlasē. Atnākot uz Skrundu, vidzemnieci nav bijis viegli kļūt par treneri skolā, kurā valda volejbols. Pēc diviem nostrādātajiem gadiem Anita varējusi atgriezties Cēsīs, bet Skrunda jau iepatikusies, iemīļota pirmā audzināmā klase, no kuras nav gribējies šķirties.

„Abi ar vīru esam vidzemnieki, un Kurzemē bija grūti iedzīvoties. Bet tas bija sen,” tā direktore.

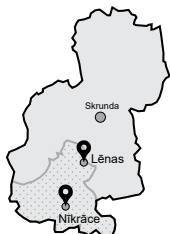
2014./2015. mācību gads

TRENAŽIERU LAUKUMA ATKLĀŠANA

Septembra sākumā pie skolas sporta laukuma atklāts vēl viens trenāžieru laukums, ko biedrība *Nīkrācnieki* ierīkojusi ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstu.

Nīkrācnieku vadītāja un pa-

gasta sporta organizatore Ilona Rītiņa stāsta, ka projektam *Veselā miesā vesels gars* Lauku atbalsta dienests piešķīris 14 tūkstošus eiro no Eiropas. Lielu atbalstu snieguši vietējie. Pateicoties biedrības, pagasta pārvaldes un skolēnu atsaucībai, projekts īstenots īsā laikā – lielākais darbs paveikts vienā nedēļā. Rudbāržu SIA *Kamenes* izrakusi trenāžieru laukumu, *Jaunie meži* atveduši materiālus segumam, bet firma *FLXman* piegādājusi trenāžierus, un firmas pārstāvji tos izvietojusi vajadzīgajās vietās. Pašu spēkiem nīkrācnieki labiekārtojuši laukuma apkārtni – strādājuši gan pagaidu sabiedriskajos darbos iesaistītie, gan skolēni. Audzēkņi nav tielējušies: ja vajag, bez jautāšanas nākuši un darījuši, jo sapratuši, ka paši varēs laukumā trenēties. Aigars Festers un Aigars Sietiņš vieni no pirmajiem kērušies pie ierīkošanas.

KULDĪGAS PRESES VĒSTUREI - 110

Turpinām rakstu sēriju par Kuldīgas preses vēsturi. Nākamgad, sagaidot 110 gadus, kopš iznāk laikraksts *Kurzemnieks*, redakcija kopā ar novada muzeju janvārī rīkos izstādi, top arī dokumentāla īsfilma.

Pirmais nedēļas laikraksts *Kuldīgas Vēstnesis* izdots 1909. gada 9. janvārī. To nomainījis laikraksts *Kurzemnieks*, kura pirmie numuri iznākuši jau tā paša gada decembrī.

Divi Kurzemnieki

1932. gada 29. jūnijā līdztekus *Kurzemniekam*, kas turpināja iznākt līdz pat 1934. gada februārim, tika izdots bezpartejisks nedēļas laikraksts *Jaunais Kurzemnieks*. Tas iznāca trešdienās, redaktors bijis Juris Gailis.

spekulēt uz mūsu laikraksta *Kurzemnieks* labo slavu un kuplo lasītāju skaitu. Viņiem baile iet cīņā ar atklātu izkārtni, un tamdēļ viņi spekulē uz jau pastāvošo un lasītājiem iemīļoto *Kurzemnieka* vārdu. Uzaicino ikvieno lasītāju un labvēli nejaukt mūs ar viņiem un arī to darīt zināmu citiem.” *Kurzemnieka* redaktors tajā laikā bijis Miķelis Ozols, bet 1934. gadā pirms slēgšanas – Jānis Pļaviņš.

NO PARTIJĀM NEATKARĪGS

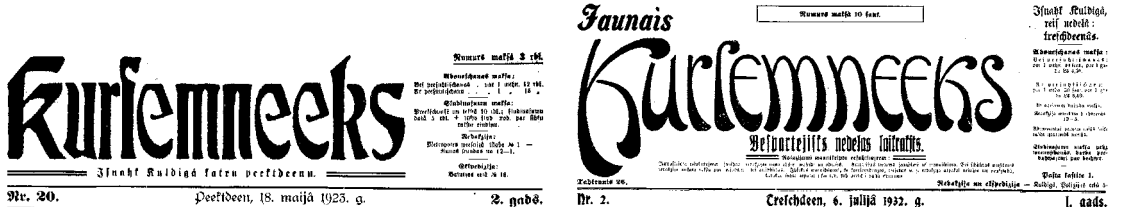
Redakcijas ievadā 1. numurā apgalvots, ka šis nu beidzot būs no partijām neatkarīgs laikraksts, kas atļausies atklāti rakstīt par visām nebūšanām: „Šie vīri labi zina, ka viņu partijas laikraksts par viņu tumšiem veikalēm un rebēm nepaudīs ne pušplēsta vārda, un tāpēc tie ar platām mutēm apgalvo, ka viņi ir tīri no visiem grēkiem. Un, ja nu neatkarīgā prese tos atmasko, tad viņi savā partijas laikrakstā sit sev pie krūtīm kā varizeji un saka: „Dieva dēļ, mēs neesam vainīgi, mēs maldījāmies vienīgi no labas gribas!””

VISĀDAS NEBŪŠANAS

Jaunā Kurzemnieka reklāmā solīts gada abonentiem izsniegt divas lata grāmatas ar saistošu saturu. Tiek publicētas gan Kuldīgas un Kurzemes, gan ārzemju ziņas.

Raksts par nekārtībām armijas intendatūrā tiek publicēts ar parakstu *No mūsu Rīgas korespondenta*. Ir sleja *Redakcijas atbildes*, kurās, piemēram, teikts: „Vairogam. Jūsu ziņojums par kādu vietējo augstāku ierēdni, kas nelabā omā iespļāvis sejā kādam mazākam bankas ierēdnim, plašāku sabiedrību maz var interesēt. Krogos jau tas bieži gadās: draudzīgi sadzēras, draudzīgi izlamājas un izspļaudās. Vietējā sabiedriskā dzīvē ir daži lielāki mīnusi. Rakstiet par tiem.”

Tāpat kā *Kurzemniekā* tiek pub-

1932. gada 29. jūnija avīzes 3. lappuse, kurā ir *Jaunā Kurzemnieka* reklāma, mazraksti un reklāmas. Reklāma satur tekstus: „JAUNO KURZEMNIEKU”, „Naudas maki”, „Kabatās portfeļi”, „Rokas portfeļi”, „Jaunais Kurzemnieks” izdalāmās vietas, „Iespējams, ka jūs esat...”, „Izveidoti apvienība”, „Pārdevēja”.

1932. gada 29. jūnija avīzes 3. lappuse, kurā ir *Jaunā Kurzemnieka* reklāma, mazraksti un reklāmas.

licēti stāsti, ir rubrika *Kuldīgas pilsētas dzimtsarakstu nodaļā, Sporta ziņas* u. c. Avīzē lielākoties publicēti kritiski raksti par ekonomiskās krīzes sekām, par ierēdņu lielajām algām, par nelaimes gadījumiem. Daži virsraksti: *Dzirnāvās balina miltus ar indīgām vielām* – par amonija persulfāta lie-

tošanu vairākās Rīgas dzirnāvās, *Kur mitinās Rīgas hitlerieši* – par vācu bērnu patversmi Rīgā, *Nu tik tauta dzers, un valsts kasē plūdīs lati, Pilsētas tēvi nelabo tiltu* utt. *Jauno Kurzemnieku* varēja iegādāties kooperatīvos Rendā, Raņķos un Vārmē, Ķīmales kroģā un vēl pāris vietās.

Kurzemnieks 1934. gadā darbību pārtrauc. Pēdējais numurs ir 23. februārī, un avīzē nav atrodams nekāds skaidrojums, kāpēc tā. Savukārt *Jaunais Kurzemnieks* iznāk līdz pat 1940. gada 7. augustam, ar visiem spēkiem cenšoties iztapt jaunajai padomju varai.

Iveta Grīniņa

(Sākums 17. jūnijā. Turpmāk vēl.)

„Kas vainas laukos?”

Meldra Astiča Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā mācīsies 4. klasē, un nometnē *Jauki dzīvot laukos* Padures *Birzgaļos* viņai patīkot gandrīz viss – te ir daudz dzīvnieciņu, var mācīties rokdarbus, bet vislabāk esot tikt ar meitenēm un kopā visu ko darīt.

Dažreiz nepatīkot, kā uzvedas zēni, un žēl, ka visticamāk vairs nedodoties rokās, bet kazlēns Jančuks esot jautrs un skraidot līdzās.

Meldra nometnēs piedaloties kopš 1. klases, katru vasaru kādās trijās. Bijusi deju, drošības un tagad šajā. Šovasar plānota vēl viena. Tā Meldra daudz uzzinājusi, iemācījusies visu ko veidot, apguvusi deju kustības. Šajā nometnē iemācījusies interesantas spēles un no draudzenēm dzirdējusi baissus stāstus. Ieguvusi divas jaunas draudzenes – Grētu un Patrīciju, pārējās pazīstamas no skolas un bērnudārza. Te Meldra piedaloties jau trešo gadu. Visinteresantāk bijis iepriekšējā gadā no zariem celt bunkuru. Vecāku ļoti nepietrūkstot, jo šeit ir interesanti.

DABISKI UN VESELĪGI

Dace Zommere agrāk bijusi skolotāja, bet savā saimniecībā *Birzgaļi* dienas nometni *Jauki dzīvot laukos* rīko jau sesto gadu. Pirms tam – sadarbībā ar biedrību *Padure*. Bet tad dome atļāvusi rīkot arī fiziskām personām, tādēļ Dace no-

lēmusi rīkoties.

Nometnes mērķis – bērniem parādīt, ka laukos nav slikti. „Kas laukos vainas? Klusums, miers. Dažreiz arī aizejam meža malā un patskaņus izkļedzam, nevis izrunājam. Visu laiku tuvumā dzīvnieki – mūsdienās tas ir retums. Bērni jūtas laimīgi.”

Vecāku līdzmaksājums ir 40 eiro, un tas faktiski izlietots ēdināšanai. Brokastis parasti ir našķošanās, bet pārējā laikā tikai veselīgs uzturs: kārtīga rupjmaize, dārzeņi un augļi. Mazie nesūdzoties – laikam pieraduši. Vadītāja uzskata: ja nometne būtu par pilnu samaksu, daudzi vecāki nebūtu bērnus pieteikuši. Minimālais skaits esot 18, pieteikušies 19.

PAMANA PĒDĒJĀ BRĪDĪ

D.Zommere stāsta, ka vecākiem nometne patīkot, bet dažkārt viņi to pamanot par vēlu, jo saraksts domei jānodod nedēļu iepriekš. Tāpēc pēdējā brīdī ir pieplūdums, bet bērniem arī kaut kas gadoties: kāds saslimst, aizbrauc uz ārzemēm. Daļa vecāku atvases te sūtot

Nometnes *Jauki dzīvot laukos* dalībnieki Daces Zommeres Padures saimniecībā *Birzgaļi* spēlēja ar kazlēnu Jančuku.

katru gadu. Pēdējā dienā viss padarīts un iemācītais tiek atrādīts.

Ar noteikumiem mēdzot būt sarežģīti, jo dalībnieki ir bērni, un pieredze rādot, ka viņi katru gadu kļūst hiperaktīvāki. Ar to jāreķinās gan vadītājam, gan vecākiem, jo bērnus nevar sasiet šņorītē un turēt sev apkārt – jāļauj izpausties, lai mācītos domāt. Ar mazākajiem esot grūtāk – tos ņemot tikai tad, ja līdzī nāk vecāki brāļi vai māsas. Katru gadu tiekot pirkti vai rādīti viens dzīvnieks, ap kuru ņemties, jo ikdienā jau bērni ar visticamā vai

kaziņām netiekoties.

Dace arī cenšas bērniem iemācīt atzīt kļūdas, jo viņi ļoti slēpjot neveiksmes un vainu meklējot tikai otrā. Jābūt drosmei atzīt, jo ķibeles notikšot visu mūžu. Protams, jāmacās otram izpalīdzēt nelaimē. Tās, pēc vadītājas domām, esot elementāras lietas, bet jāatkārto katru dienu.

NODOD SAVU DZĪVESZIŅU

Dace nometni rīkojot arī tāpēc, lai sev dažādotu ikdienu, jo laukos tomēr ieslīgšot rutīnā. Vecums

tāds, ka savu lēnīgumu un prātīgumu gribot kādam sniegt, un bērni to uzsūcot un mācoties. „Tāda iespēja bija, es to izmantoju un esmu ļoti apmierināta,” viņa atzīst. Visu ziemu esot laiks domāt, ko darīt ar bērniem nākamajā gadā. Tad, staigājot pa *Birzgaļu* taciņām, patīkami atcerēties dažādus nometnes brīžus. Visus gadus tā notikusi viņas saimniecībā, un citur nemaz negriboties.

Elīna Elza Kļava
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa
foto

Sāk gatavoties laikus

Nometnē *Sanāciet, sadziediet, sadancojiet!* Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā (KMZV) 5.-12. klašu skolēniem darbs tika dalīts divās grupās – koristiem sarīkotas tikšanās ar diriģentiem un režisori, bet dejotājiem – ar horeogrāfēm.

Vasarā tā notika pirmo reizi, jo parasti nometne tiek rīkota citos brīvlaikos pirms skatēm.

UZLABOJAS BALSS UN PRASME SADŽĪVOT

5. klases skolniecei Madarai Ozolai-Gūtelpecai tā ir ceturrtā nometne pēc kārtas. Jau pēc pirmās dienas viņa pamanījusi, ka dziedot uzlabojusies balss. Šī bijusi pirmā diennakts nometne, taču uztraukums un ilgas pēc mājām neesot lielas. „Nav nemaz tik grūti nedēļu palikt skolā pa nakti,” turpina meitene. „Te tāpat pavadu daudz laika, esmu jau iejutusies. Šī ir arī lieliska iespēja izmēģināt un saprast, kā tas ir – dzīvot kopā ar draugiem. Es te neesmu vienīgā, un jāprot cienīt citus.”

Meitenei nepatīkot vasaru pavadīt mājās, neko nedarot, tāpēc viņa apmeklējusi arī mākslas, sporta un dažādas rokdarbu nometnes. Lauku nometnē ieguvusi jaunu četrcājainu draugu – pundurkaziņu, kurai ļoti patīcis no prieka badīties.

SAVĪS UN VEIDOS DEJU

Deju nometnes notiekot regulāri – katrā brīvlaikā, jo vasarā ir diezgan daudz izbraucienu uz

festivāliem un koncertiem. Šoreiz vasarā rīkota tāpēc, ka koncertu sezona beigusies diezgan agri. „Parasti augustu dejotājiem dodam brīvu,” stāsta Zane Kalniņa, jauniešu kolektīvu *Austra*, *Austriņa* un nometnes deju grupas vadītāja. „Šogad sākām strādāt jau laikus, lai var satik-

ties un iekustēties. Visu te iegūto savīsim kopā un veidosim jaunas dejas, kas būs nepieciešamas, gatavojoties Dziesmu svētkiem.”

Nometne ilga nedēļu, un pie deju grupas ieradās horeogrāfes no Rīgas: Lilija Lipora vadīja laikmetīgo deju meistarklasi, Sandra Kauranena mācīja klasisko deju pamatus.

KO JŪT UN DOMĀ

Otra grupa gatavojās 12. Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem. „Mēs vasaras brīvlaiku izmantojam tam, lai iemācītos vēl divas, manuprāt,

sarežģītas dziesmas,” stāsta Iveta Viksne, KMZV mūzikas skolotāja, kura vada arī ansambli un kori. Ar dziedātājiem strādājis arī Dziesmu svētku virsdiriģents Eduards Grāvītis. Otrajā dienā Kuldīgas režisore Daiga Gobzeme korim mācījusi, kā dziedot iesaistīt gan emocijas, gan ķermeni: mīmiku, kustības. „Tā kora dziedāšanā ir viena no problēmām – dziedātājs nespēj uz skatuves paust savas izjūtas,” turpina Iveta. „Mana vēlme – atstāt tieši emocijas un kustības, lai izteiktu to, ko skolēni jūt, ko domā.”

TIK LABS PROJEKTS

„Pagājušajā sezonā uzrakstījām tik labu projektu, ka ieguvām naudu jauniem tērpiem,” priecājas deju skolotāja Z.Kalniņa. „Šīs sezonas koncertos tos jau varēs redzēt.” Ideja radusies no agrākā Planīcas pagasta tērpiem. Tie apskatāmi Kuldīgas muzejā. „Ir patīkami apskatīt šādas senas, aizmirstas, varbūt pat neredzētas lietas. Mēs tās atjaunojam un ceļam godā.”

Rūta Mediņa
Adriānas Mucenekas foto

Nometnē *Sanāciet, sadziediet, sadancojiet!* Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas dejotāji tiek nomērīti jaunajiem tērpiem.

PĀRDOD

MĀJU Kuldīgā, Ziedu ielā 9, 43 000 eiro.
Tālr. 2244 7206.

TRAKTORU T-25 A3. Tālr. 26890331.

GRANTI, SMILTI. Tālr. 29982399.

Skaldītu meža **MALKU.** Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU.**
Tālr. 29249578.

MALKU. Tālr. 26044382.

IZIRĒ

Viesu nams *Ventas rumba* izīrē **NAKTSMĪTNES** strādnieku brigādēm.
Tālr. 26377683, 26438250.

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS.**
Tālr. 26104984.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsmas visā Kurzemē. Kārtojam dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

Kautuve SIA *Lāses AM* Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē pērk kautsvārā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Iepērkam cūkas dzīvsvārā. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS.**
Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Iepērkam lopbarības **MIEŽUS** un **KVIEŠUS.** Tālr. 29335384.

Briežu **RAGUS.** Brauc pakal. Tālr. 29886349.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda, kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

MODRA AUTOSKOLA rīko B, BE, C, CE, D un 95. koda (02.09.) kursus. Tālr. 26120089, 23071223.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, noformē dokumentāciju. Tālr. 29705025.

JUMTA seguma maiņa, fasādes siltināšana, apdare, ēku demontāža, materiālu piegāde. Tālr. 26269909.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA.** Tālr. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķelšanai. Tālr. 29150380, 26458900.

TRIMERA pakalpojumi. Tālr. 22302300.

Tīra **AKAS.** Tālr. 27448331.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā! Tālrunis
63324881.

SIA "Česu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

☎ **25 622 293 (Āris)**

Skrundas mūzikas skola sāk mācības
2. septembrī 14.00
Skrundas kultūras namā.

Skrundas mūzikas skolā audzēkņus
papildus uzņems
3. septembrī 18.00.
Tālr. 63331354.

RITENBRAUKŠANA**Sacensības 30 mazie braucēji**

Kuldīgas bērnu velosacensībās Pilsētas estrādē šoreiz sapulcējās 30 paši jaunākie sportisti.

Rezultāti

2016. gadā dzim. un jaunākiem zēniem – 1. Mārcis Grīnvalds, 2. Filips Stukuls, 3. Ādams Stukuls.

2014.–2015. g. dzim. meitenēm – 1. Diāna Golubeva, 2. Elizabete Sproģe, 3. Baiba Jasukaite; zēniem – 1. Marks Isakovs, 2. Augusts Ivanovskis.

2012.–2013. g. dzim. meitenēm – 1. Rūta Andersone; zēniem – 1. Gustavs Vītolīņš, 2. Kaspars Lubīņš.

2010.–2011. g. dzim. meitenēm – 1. Ieva Gaile, 2. Anete Mirjama Gailīte, 3. Sabīne Laura Lūciņa; zēniem – 1. Harijs Munkevics, 2. Edvards Vēvers, 3. Roberts Eidemanis.

2008.–2009. g. dzim. meitenēm – 1. Alise Ābolte, 2. Alise Robežniece, 3. Elza Dziesma; zēniem – 1. Elviss Megnis, 2. Dāvis Lūciņš, 3. Juliāns Juškevics.

VESELĪBAI**Ko likt ceļojuma aptieciņā?**

Kravājot ceļasomu, vienmēr ir svarīgas līdzī nēmamās zāles un citi ārstniecības vai higiēnas līdzekļi. Gidi atgādina, ka noderīgākie ir pretsāpju un pretvīrusu līdzekļi, kā arī medikamenti vēdera izejas normalizēšanai (gan caurejai, gan aizcietējumiem), sildošas smēres un plāksteri.

Ķermenis uz vides un klimata maiņu var reaģēt dažādi, tādēļ jāņem tādas zāles, kas pazemina temperatūru, mazina drudzi, galvassāpes, zobu sāpes, iesnas, klepu. Noderēs arī sildoša smēre

un ziede pret kukaiņu kodumiem. Jāuzmanās no caurvēja, gaisa kondicionētājiem, ledusaukstiem dzērieniem ne tikai atpūtas vietā un viesnīcā, bet jau braucienā, piemēram, autobusā vai lidmašīnā. Pēkšņi var atklāties, ka jums ir alerģija pret kādu eksotisku augli, tāpēc noderēs medikamenti pret alerģiju. Ceļojumā noderīgi var būt arī mitrinoši acu un deguna pilieni. Garos lidojumos sauso acu sindroms nav retums. Svarīgi arī tādi sīkumi kā plāksteri, vates nūjiņas, pretiedeguma krēms un krēms pēc sauļošanās. Ja ekskur-

sijā vietējie piedāvā augļus, tad noder mitrās salvetes, jo bieži vien pirms degustācijas vai ēdienreizes nav, kur nomazgāt rokas.

Jārēķinās, ka aptieka ceļojumā var nebūt viegli pieejama, var nebūt cerēto medikamentu vai receptes. Nereti traucē arī valodas barjera. Ja jāņem līdzī zāles, kas obligāti jālieto ikdienā, vēlams, lai ir arī recepte vai ārsta apstiprinājums. Turklāt svarīgi iepriekš iegādāties apdrošināšanu un ceļošanai Eiropas Savienībā saņemt arī Eiropas veselības apdrošināšanas karti (EVAK).

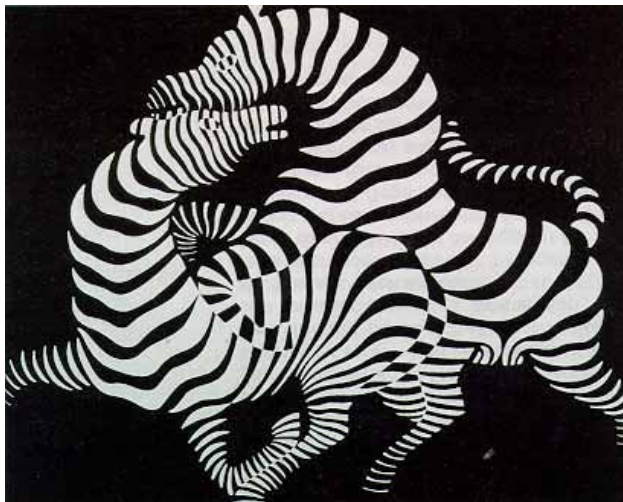
KONKURSS**TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE****213. kāрта**

Ungāru un franču mākslinieks (1906–1997). Tiek uzskatīts par vienu no opārtas pamatlicējiem (māksla, kas rada optiskas ilūzijas). Dzimis Pēčā, Ungārijā, tomēr vēlāk to pametis un dzīvojis Parīzē. Pazīstamākie darbi radīti 20. gadsimta 50. un 60. gados.

Atbildes gaidām līdz **28. augusta 11.00:** *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

Konkursu atbalsta
veikals **Pindzele.**

212. kārtas atbilde: Georgs Gross. *Krēsla* (1922).

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Vita Jurenovska, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Gunta Folkmane, Velta Višņevska.

VIRTUVĒ

Katrina Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

RECEPTE**Marinēti gurķi ar ērkšķogām**

Vajadzēs: 4 kg mazu gurķu, 0,5 kg ērkšķogu, 1 ķiploka galviņu, ap 10 ķiršu lapu, 5 upeņu lapas, 1 lielu mārrutka lapu, dažas dilles ar visu kātu un ziedu, 10 melno piparu graudus, 10 krustnagliņu, mazu mārrutka saknes gabaliņu, 3,5 l ūdens. Marinādei (1 l ūdens): 2 ēd.k. sāls, 3 ēd.k. cukura, 80 g 9% etiķa.

Kā pagatavot. Nomazgā gurķus, aplej ar aukstu ūdeni uz 3–4 stundām. Zaļumus nomazgā, salvetē nosusina un smalki sagriež. Ķiplokus un mārrutka sakni notīra, smalki sagriež. Visu blōdā apmais. Gurķiem nogriež galiņus. Burkas sterilizē. Katrā ieliek pa 1 ēd.k. zaļumu ar ķiplokiem un mārrutkiem. Blīvi saliek gurķus, uzber sauju nomazgātu ērkšķogu. Uzvāra ūdeni, aplej gurķus un siltumā tur 15 min, tad atkārti vēlreiz. No gurķiem nolietajam ūdenim pievieno piparus, krustnagliņas, cukuru, sāli, etiķi. Marinādi vāra uz lēnas uguns 10–13 min. Lej burkās tā, lai mazliet pat tek ārā. Vāciņus novāra, burkas aizvalcē, apgriez otrādi un ietin segās. Tur siltumā līdz nākamajai dienai.

KURZEMNIEKU
septembrim var abonēt

līdz 28. augustam:

- www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu),
- pasta nodaļās,
- pie pastniekiem,
- redakcijā (ietaupot 71 centu).

VĀRDADIENAS

No 26. augusta līdz 1. septembrim

- 26. Bronislava (814), Bronislavs (363), Natālija (8630), Tālija (5)
 - 27. Alens (543), Jorens (213), Žanis (692)
 - 28. Auguste (16), Guste (9)
 - 29. Aiga (1864), Armīns (424), Vismants (28)
 - 30. Alvis (1400), Jolanta (3319), Samanta (2890)
 - 31. Aigars (7502), Vilma (750)
 - 1. Austrums (10), Ilmārs (2991), Iluta (880)
- Populārākie: Natālija un Aigars.**

Ideju devuši studenti

Samanta Felicita Meļņika, Liepājas universitātes logopēdijas studente no Kuldīgas:

– Kad piedzimu, vecāki vēl nebija izlēmuši, kādu vārdu man liks. Tēta brālis, mācoties augstskolā, gājis pa dienesta viesnīcu, jautājot citiem studentiem, kādu vārdu katrs liktu savai meitai, tā uzzinot populārākos: pirmajā vietā Daniela, otrajā – Samanta. Izvēlējos otro. Sadzīvoju ar to labi, bet, ja varētu, tad kā galveno izvēlētos otru vārdu – Felicita, jo tas ir ļoti rets un tulkojumā no itāļu valodas nozīmē *laime*. Radinieki man devuši iesauku Samts, draugi sauc par Samci vai Samčiku. Mans vārds ir populārs ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs. Kuldīgas Centra vidusskolā no 1. līdz 9. klasei mācījos kopā ar vēl vienu Samantu, un vienādie vārdi radīja smieklīgus pārpratumus. Ja klasesbiedrs vai skolotāja iesaucās „Samanta!”, tad atbildējam abas vai gaidījām, uz kuru tiks raidīts skatiens. 1. klasē nesapratu, ka citu meiteni arī tā var saukt, un gribēju vārdu piesavināties sev. Cilvēkiem to atcerēties ir viegli. Domāju, popularitātes un vienkāršības dēļ.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 26. AUGUSTĀ

Dienas garums – 14 st. 24 min.
Saula lec 6.13, riet 20.37.

Naktī +15°...+18°

2-3 m/s

Dienā +24°...+26°

2-5 m/s

RĪT, 27. AUGUSTĀ

Dienas garums – 14 st. 19 min.
Saula lec 6.15, riet 20.34.

Naktī +13°...+19°

2-3 m/s

Dienā +24°...+26°

1-4 m/s

Domāt par rītdienu

13 km ceļā devusies arī Kuldīgas un Aizputes apvienotā komanda Jautrie pavāri.

Kuplais dalībnieku pulks sestdien tradicionālajā velofestivālā *Eiropa. Kuldīga*. Domā zaļi apliecināja, ka šāds videi draudzīgs atpūtas un izzinošais pasākums ir vajadzīgs.

Kādu ūdeni izvēlēties, skaidro Austrumeiropā vienīgais ūdens someljē Dans Voļevahs.

Apģērba otrā iespēja – no vecas ūdensnecaur-laidīgas vējjakas top velosomiņa. Šuvēja Ineta Bērzupa to darina, bet Enija Vilnīte gaida rezultātu.

PA DROŠIEM CEĻIEM

Šogad dienas braucienos bija divi maršruti: 25 un 13 km. Garākā distance vijās pa Kuldīgas apkārtni un Kurmāles pagastu, īsākā – pārsvarā pa nelieliem, bet izbraucamiem, tostarp meža ceļiem. Katrā maršrutā bija viena pietura atpūtai, kur varēja noklausīties muzikālu priekšnesumu. Kā ierasts, bija arī nakts brauciens – 14 km pa labiem, izbraucamiem meža ceļiem. Atgriežoties tie, kuri bija reģistrējušies un saņēmuši aproci, veselības teltī saņēma spirdzinājumu – veselīgu augļu un dārzeņu kastīti. Pasākuma rīkotāja, Kuldīgas aktīvās atpūtas centra vadītāja Jana Bergmane novērojusi, ka iepriekš reģistrējas maz dalībnieku – vairums piesakās neilgi pirms paša brauciena.

„Esam līnijdejojāju grupa, kurā apvienojušies gan kuldīdznieki, gan aizputnieki, bet 13 km distancē dosimies kā *Jautrie pavāri*.” *Kurzemniekam* sacīja Daiga Vītola. „Pērn bijām *Bēgošās līgavas* – dabūjām pirmo vietu. Nolēmām, ka jābrauc arī šogad. Vēlāk dosimies nakts braucienā. Velofestivāls mums patīk.”

DAUDZ RADOŠO DARBŅĪCU

Kamēr dalībnieki brauca, līdzjutējiem Pilsetas estrādē nebija jāgarlaikojas. Viņi varēja darboties radošajās darbnīcās: *No plastmasas maisiņa līdz velosomiņai* un *Apģērba otrā iespēja*. Vienā teltī bija iespēja tikt pie krāšņā taureņa, sapņu ķērāja vai piekariņa velosipēda formā. „Šodien cilvēki visvairāk izvēlas taureņus – apdarināti tie labi izskatās gan pie velosipēda, gan iesprausti matos,” saka Santa Polīte. Bērni varēja kāpt pa klinšu sienu, iet pa virvju trasi, piedalīties izglītojošās nodarbībās utt. Bērni no diviem līdz pieciem gadiem sacentās *Dip&dap* skrejriņķu čempionātā.

Tikmēr uz skatuves uzstājās Helēna Kozlova, Katrīna Dimanta, grupas *My Radiant You* un *Laime pilnīga*. Sarunu teltī Austrumeiropā vienīgais ūdens someljē Dans Voļevahs stāstīja, kā orientēties plašajā klāstā un kā ūdeni labāk dzert. Viens no biohackinga* kustības ieviesējiem Latvijā Kaspars Vendelis skaidroja, kā dzīvi organizēt tā, lai enerģijas pietiktu visai dienai. Bet agrākā basketboliste, tagad sieviešu valstsvienības ģenerālmenedžere Gunta Baško runāja par sportu un personīgo pieredzi.

* Dzīvesveida maiņa, liekot lietāt fizioloģiskus paņēmienus un mainot domāšanu

Skats iespaidīgs. Kuldīdznieks Danils Graudelis uzkāpis uz 18 kastēm. Puika stāsta, ka šis bija otrais piegājiens – pirmajā varējis uzkāpt uz 20 kastēm.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto